

polonia węgierska

ŁĄCZY NAS DERENK

BALATONFENYVES – NAJLEPSZY OBÓZ

PRACOWITE LATO POLONEZA

IGRZYSKA POLONIJNE

Łączy nas Derenk – Odpust w Derenku 2017

Odpust na ruinach najstarszej polskiej wsi na Węgrzech
w 300 rocznicę polskiego osadnictwa.

Derenk, Deryn lub Deren. Tak naprawdę do dziś dokładnie nie wiadomo jak niegdyś wieś ta się nazywała.

lipca na odpuscie spotykają się potomkowie byłych drenczan. Tak było i w tym roku.

Osadnicy polscy trafili tu w 1717 roku, sprowadzeni przez rodziny Eszterhazy z przeludnionych i przymierających głodem wsi pogranicza Spisza i Podhala. Przybyli za chlebem, przynosząc ze sobą południowo-małopolską gwarę.

Doroczny odpust w Derenku, odbywający się 23 lipca, rozpoczął się polsko-węgierską mszą świętą sprawowaną przez apb. emerytowanego metropolitę egerskiego ks. Istvána Seregélyi, w asyście o. Pawła Cebuli OFMConv – polskiego franciszkanina z Egeru, ks. Marka Pieńkowskiego z Opactwa Benedyktynskiego w Jarosławiu, ks. Jana Byrskiego – proboszcza Parafii w Białce Tatrzańskiej oraz Alajosa Takácsa – proboszcza z Sajószentpéter.

W okresie II wojny światowej wieś liczyła 900 mieszkańców i wtedy, za czasów regenta Horthyego, została wysiedlona i unicestwiona, a jej mieszkańcy trafili do wielu okolicznych miejscowości.

Organizatorami tegorocznej uroczystości byli: Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech, samorządy polskie z komitatu Borsod-Abaúj-Zemplén przy wsparciu Ministerstwa Zasobów Ludzkich Węgier, Samorządu wsi Szögliget oraz osób prywatnych.

Pomimo tego przymusowego rozproszenia świadomość wspólnoty i jej odrębności etnicznej i językowej wśród derenczan wówczas nie zanikła, a z czasem nawet uległa wzmocnieniu.

Po mszy świętej odsłonięto tablicę poświęconą fundatorom i budowniczym kaplicy, przewodnicząca OSP przekazała wszystkim samorządom polskim komitatu B-A-Z symboliczny, poświęcony w Rzymie przez papieża Franciszka ogień świętego Władysława.

Był to niewątpliwie efekt naukowego zainteresowania się tą społecznością językoznawców i etnografów z jednej, a także – co miało ogromne znaczenie w miarę upływu lat – pracami nad ustawodawstwem mniejszościowym na Węgrzech z drugiej strony, bo to przecież właśnie potomkowie polskich górali i ich historia stała się poważnym przyczynkiem do oficjalnego uznania przez węgierski parlament Polaków za osiadłą tu mniejszość narodową.

Następnie uczestnicy obchodów udali się na sąsiednie wzgórze na cmentarz gdzie spoczywają prochy blisko 2 tysięcy drenczan.

Narodowa tożsamość i znaczenie wiary w Boga sprawiają, że corocznie od 1990, a od 1994 roku przy wzniezionej tam na miejscu starego kościoła kapliczce, na ruinach najstarszej polskiej wsi na Węgrzech, w trzecią niedzielę

Potem na polanie, gdzie tradycyjnie są kontynuowane polsko-węgierskie spotkania, zaprezentowano dwie poświęcone Derenkowi książki, które ukazały się w tym roku.

Jedna z nich to wydany, przez Polski Instytut Badawczy

KRÓNIKA

i Muzeum, zbiór materiałów z poświęconej fenomenowi Derenku, kwietniowej konferencji „Derenk 300”, która odbyła się w Budapeszcie, a druga to prezentowana już na wiosennej konferencji derenckiej w Białce Tatrzańskiej – „Derenk trzysta lat historii” – praca dr. Janusza Kamockiego i Jadwigi Plucińskiej-Piksy.

Uroczystości odpustowe, będące w tym roku jednym z elementów obchodów 300-lecia polskiego osadnictwa w Derenku, obok licznie przybyłych polskich i węgierskich, pątników obecnością zaszczylicili: rzecznik narodowości polskiej w Zgromadzeniu Narodowym Węgień dr Csúcs Lászlóné Halina, przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech dr Rónayné Słaba Ewa, konsul RP na Węgrzech Marcin Sokołowski, Piotr Bąk – Starosta Tatrzański, Stanisław Łukaszczyk wójt gminy Bukowina Tatrzańska, Jan Kowalczyk – prezes lokalnej grupy działania Spisz-Podhale, Jan Budz – Prezes Związku Polskiego Spisza, Piotr Gąsienica – wiceprezes Związku Podhalań, Józef Remiasz – Prezes Stowarzyszenia „Czas na Białkę”, dr Janusz Kamocki – etnograf z Krakowa, badacz Derenku, Monika Molnár – prezes Stowarzyszenia Katolików Polskich na Węgrzech p.w. św. Wojciecha i dyrektor POKO oraz Korinna Wesolowski – prezes Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. J. Bema na Węgrzech.

Ze Spisza i Podhala, już po raz dziesiąty – dumnie, tym razem

ze sztandarami Związku Podhalań w Polsce i jego oddziałów w Ochotnicy, Leszczynach Sierockich, Nowym Targu, Nowym Bystrem, Krościenku, Cichem, Ratułowiu i Łacku oraz Związku Polskiego Spisza – przyjechali polscy górale, którzy wśród dawnych drenczan odnaleźli swoich bliskich. Polscy Remiasze, Gogle, Benbenki.

A wszystkiemu temu nadzwyczajności dodaje sama okolica.

Pagórki podobne do polskiego Podhala, klarowne powietrze, zapach ziół, zmurszałe, pamiętające drenczańską historię śliwy oraz grusze. Symbolicznie zaznaczone miejsca dawnych zagród. Odbudowany niegdyś przez OSP budynek szkoły, gdzie od kilku lat znajduje się przygotowana przez ówczynie kierowane przez dr Konrada Sutarskiego Muzeum Węgierskiej Polonii wystawa poświęcona tamtejszemu spisko-drenczańsko-węgierskiemu życiu, kapliczka i dawny krzyż. Sercem znaczone i potem płynąca praca gospodarzy odpustu. Krzątanie ludzi, za sprawą których Derenk chociaż raz w roku, w ten sposób naprawdę ożywa. Pielgrzymowanie do ziemi ojców. Msza święta i szczerą radość w sercu. Góralskie śpiewy – w tym roku artystów z zespołów „Białanie” z Białki Tatrzańskiej i „Podhale” – Grupy Spiskej z Jurgowa i tutejsze pieśni pań z zespołu „Polska Drenka” z Emőd-Istvánmajor. Przyjacielskie rozmowy i nadzieja na niezapomnienie.

(b.) zdj. B.Pál

Derenk öröksége összeköt – Derenki Búcsú 2017

Háromszáz évvel ezelőtt három Tátrán túli hegyi gorál faluból – Bialka Tatrzaińska, Bukowina Tatrzaińska és Czarna Góra – lengyel favágók és szénégetők csoportjai érkeztek egy Torna vármegyében fekvő, elszigetelt hegyi falucskába, Derenkre. 1717-ben letelepedtek, s zárt közösségben, az őket körülvevő természeti kincseket felhasználva évszázadokon át háborítatlanul éltek.

A derenki lengyelség immár háromszáz éve őrzi archaikus, 18. századi gorál nyelvújítását, identitását és vallását, s ezen nem változtatott az 1943-ban történt kitelepítésük, sem szétszórásuk. Leszármazottaik ma is büszkén gondolnak vissza eredetükre. Nekik köszönhető ugyanis, hogy a magyarországi lengyelség a tizenhárom nemzetiség egyike lett 1994-ben. A Derenki Búcsú minden évben, de leginkább idén róluk, értük, nekik szólt.

Július 23-án, vasárnap délelőtt vette kezdetét a huszonhetedik Derenki Búcsú. Köszöntő szavakat mondott dr Rónayné Słaba Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, és mondott Rémiás István - Sajószentpéteri Lengyel Önkormányzat elnöke.

Az idei Derenki Búcsún rangos vendégek és meghívottak vettek részt. Jelen volt Marcin Sokolowski, lengyel konzul, dr Csúcs Lászlóné Halina, a lengyelek parlamenti szószólója, dr Rónayné Słaba Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, Molnár Mónika, a Lengyel Közművelődési Központ vezetője, Piotr Piętka, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum igazgatója, Virágh József, a Múzeum igazgatóhelyettese, Torhány Imréné Katalin, a Derenk Szövetség elnöke, Rémiás Tibor történész, és Wesolowski Korinna, a Bem

József Lengyel Kulturális Egyesületének elnöke. Lengyel nemzetiségi önkormányzatok is képviseltették magukat Budapestről és Magyarországon különböző városaiból.

Lengyelországból is számos vendég érkezett, köztük Janusz Kamocki, Derenk-kutató, a krakói Jagelló Egyetem etnográfusa, Ewa Kucel, a jarosławi Lengyel-Magyar Baráti Társaság képviselője, valamint szlovákok, magyar és lengyel barátok. A búcsún ott lobogtak különböző lengyel városok és szövetségek zászlói is – a podhale-i Ochotnica, Leszczycy Sierockie, Nowy Targ, Nowe Bystre, Kroscienko, Ciche, Ratułów és Racko települések, valamint a podhale-i Lengyel Szövetség (Związek Podhalan w Polsce), és a szepességi Lengyel Szövetség (Związek Polskiego Spisza) lobogói.

A Szent Júdás és Tádé kápolna előtt ünnepi szentmisét celebrált Seregély István egri érsek, Takács Alajos sajszószentpéteri plébánossal, Pawel Cebula egri ferences szerzetessel, Marek Pieńkowski-val, a jarosławi bencés apátság igazgatójával és Jan Byrski bialka tatrzaińska-i plébánossal együtt.

Érkeztek idősek, fiatalok, sokan népviseletbe öltözve jöttek, a szertartást padokon vagy a földön ülve hallgatták végig, fölöttük a fák között kifeszített piros-fehér zászlók lengtek.

A misét követően az érsek felavatta a kápolna oldalára felhelyezett emléktáblát, a templom építőinek és támogatóinak névsorával. Sorban Szögliget, Sajószentpéter, Ládbesnyő-Andrástanya, Emőd-Istvánmajor, a Lengyel Köztársaság Nagykövetsége, Emőd Város Önkormányzata, Szögliget Község Önkormányzata, Andrástanya lakossága, valamint a Sajószent-

KRÓNIKA

péterre eltelepített derenkiek szerepelnek rajta.

Eljött a búcsú különleges pillanata: dr Rónayné Słaba Ewa a derenki kápolna előtt a Ferenc pápa által megáldott Szent László lángot ünnepélyesen átadta a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatok vezetőinek. Felhívta a figyelmet a „Derenk 300 éve” című könyvre, amely már kapható volt a búcsúban.

A program a fák közti árnyas derenki temetőben folytatódott. A jelenlévők közös ima után koszorúkat helyeztek el a fejfánál, majd a zászlótartók tisztelgésre lendítettek lobogóikat. A búcsú résztvevői ezután a völgy felé vették útjukat, ahol a gondos szervezők már meleg ebéddel és hideg ásványvízzel vártak mindenkit. Idén sem hiányzott Derenkről a színes vásári forgatag – fából készült gyerekjátékokat, ínycsiklandozó édességeket, hazai termelők kelendő portékáit kínálták vendégszerető árusok az ösvény mentén. Akinek kedve szottyant, betérhetett a környéki Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatok sátraiba is, Bubenkó Gábor fotókiállítását megtekinteni és az Önkormányzatok tagjaival beszélgetni.

A vendégsereg két hatalmas felvert sátorban lelt menedéket a tűző napsugarak elől. Ebéd közben újra találkoztak és kötetlenül beszélgettek egymással a régi ismerősök, lengyelek és magyarok egyaránt. Idén az Edelényi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat fehér-piros, szalaggal átkötött és virággal díszített kartonját vihették haza búcsúajándékként.

Délután lengyel és magyar népi együttesek tartottak bemutatót. A hőségtől cseppet sem zavartatva, parádésan szerepeltek a białka tatrzańska-i „Białcanie” és a jurgówi „Podhale” néptáncgyüttesek. Őket követte a jól ismert Polska

Drenka énekegyüttes Emőd-Istvánmajorból, a Bokréta együttes Sajóládról, az Emódi Pincegazdák Dalárdája, és végül Vascsák Kata műsora. A búcsú végéhez közeledve az időjárás megenyhült, a résztvevők vidáman kerekedtek fel s indultak hazafelé.

A 2017-es Derenki Búcsút az Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Megyei Közgyűlés elnöke, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatok – Edelény, Emőd, Ládbesnyő, Miskolc, Múcsony, Sajószentpéter és Szögliget -, valamint Szögliget Polgármesteri Hivatala és egyéni vállalkozók is támogatták. Végül, de nem utolsósorban köszönet illeti Rémiás Istvánt, a Sajószentpéteri Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnökét és Mihálik Imrét, a Lengyel Közművelődési Központ szögligeti telep vezetőjének a kiemelkedő szervezésért és fáradhatatlan munkáért.

A Derenki Búcsú 1994 óta van jelen a magyarországi lengyelség életében. Idén is sokan jöttünk össze, hogy Derenken találkozzunk, amely háromszáz év után is összeköti egymással a leszármazottakat a magyarországi lengyelekkel. Közös témájuk akadhatott bőven, hiszen sorsuk hasonlóan alakult: útnak indultak új hazát keresni, majd Magyarországon találtak otthonra. Letelepettek, alkalmazkodtak, a kezdeti nehézségeket közösen küzdötték le. Beilleszkedtek, együtt éltek szomszédjaikkal, s elsősorban a magyarok között barátokra találtak. De nem felejtették el, honnan jöttek. Bárhová kerültek a történelem folyamán, megőrizték és ápolták lengyeliségüket, hitüket, nyelvüket és kultúrájukat. Ebben áll ma Derenk öröksége.

Jövőre Derenk újra várni fogja a lengyelek, szlovákok és magyarok sokaságát. Legyünk ott 2018-ban is, minél többen!

Ijjas Anna

Egy hétvége Szögligeten

A Miskolci Lengyel Önkormányzat meghívására július 21-23 között 15 fős csoport érkezett Limanowából Szögligetre. Tavaly májusban mi jártunk náluk, most őket láttuk vendégül.

A csoport pénteken a déli órákban érkeztek a Holló Vendégházba. Délután a falu nevezetességeivel ismerkedtünk, túravezetőnk Bubenkó Gábor úr volt, tolmácsunk Bárcziné Sowa Halina.

Felkerestük az önkormányzat tájházát, amelyben egy Derenki szoba is található, az I-II. világháborús Hősi emlékművet, a XIII. században épült római katolikus templomot, majd az Intéző házban pihentünk meg a nagy melegben. Itt több kiállítást is láthattunk, majd Gábor Szögliget-Szadvár-Derenk című filmjét néztük meg lengyel feliratozással. Az alkotó a vetítés után válaszolt a kérdésekre, ezután saját készítésű bió pálinkájával vendéglelt meg bennünket.

Vacsora előtt a Szögligeti Hagyományörző Pávakör adta meg az est hangulatát, akik helyi és környékbeli népdalokat adtak elő. Az ízletes vacsora után közös éneklésre került sor, hol egyik csoport, majd a másik adta elő saját nyelvén a dalokat. Azt est meglepetése a magyar-lengyel színekkel ékesített torta volt, mely házigazdáink, Miliczki Imre és felesége Jusztina ajándéka volt.

Szombat a kirándulások napja volt. Pista bácsi tájházában rengeteg érdekes falusi tárgy volt, amiről szívesen beszélt, hiszen ebben a házban született és nőtt fel. A látogatás végén Marek Sukiennik, a lengyel csoport vezetője oklevéllel és közös énekkel köszöntötte a 80 éves örök ifjú házigazdáinkat. Utunk következő állomása a Várhegy megmászása volt, melynek tetején Szadvár romjai őrzik a tájat. Szűcs József

túravezetőnk lengyel nyelvű leírás segítségével szakszerűen vezette végig a csoportot a XIII. században épült erősségben, amely több pontjáról festői kilátás nyílt a Ménes völgyre. A vár tisztántartása és folyamatos feltárása, restaurálása a Szadvárért Baráti Kör munkáját dicséri. Délután a Baradla barlang Vörös-tói középtúráján vettünk részt. Ekkor betekintést kaptunk a cseppkövek világába.

Az utolsó nap a jubileumi Derenki búcsún való részvétel volt a program. 300 évvel ezelőtt érkeztek az első lengyel telepesek Podgaleből, illetve a lengyel Szepességből erre az akkor kihalt településre és népesítették be.

1943-ban a kormány azzal a szándékkal telepítette ki őket, hogy összefüggő vadászterületet hozzon létre ezen a területen.

A megyében szétszóródott derenkiek leszármazottai 1994-től évente összegyűlnek a búcsú alkalmával. Így volt most is, ezer körül volt a megjelentek száma. Lengyelországból mintegy 300 fős gurál csapat népi öltözetben, zenekarral, táncosokkal, a megyéből a Derenki leszármazottak, csoportok Budapestről, Békéscsabáról és még sok helyről. Az ünnepi beszédek után magyar-lengyel nyelvű szentmise volt a kápolna előtt, melyet dr. Seregélyi István nyugalmazott egri érsek vezetett, lengyel segítői Pawel Cebula, Marek Pienkowski és Jan Byrski voltak. Ezután táblát lepleztek le az 1993-ban épült kápolna oldalán, melyen az építők és segítőik nevét tüntették fel. A rendezvény a temetőben folytatódott, ahol a delegációk elhelyezték a kegyelet és megemlékezés virágait a sírokon. Délután a program színes magyar-lengyel kulturális műsorral zárult.

A Limanowai csoport jól érezte magát és sok élménnyel gazdagodva tért haza.

Fekete Dénes

Delegacja LSHO na uroczystościach w Derenku

Po raz kolejny delegacja naszego Stowarzyszenia została zaproszona przez naszych przyjaciół z Węgier - członków Wojewódzkiego Samorządu Polskiego z Miskolca na doroczny odpust do Derenka.

W tym roku uroczyste obchodzono 300 już rocznicę osiedlenia się polskich Górali na Węgrzech. Stowarzyszenie reprezentowali Prezes Marek Sukiennik oraz Adam Lachcik, Alina Lachcik oraz młodzież, którą często widzimy występującą w historycznych mundurach na limanowskich uroczystościach.

Na miejscu w Szögliget naszym przewodnikiem był przewodniczący miejscowego samorządu Gábor Bubenkó, ostatni potomek Bębenków – osiedleńców z Derenku.

Zwiedziliśmy kościół i izbę pamięci, a w niej okoliczne pamiątki i wykopaliska z pobliskich ruin zamku. Ciekawostką były monety Jana Kazimierza i Zygmunta Augusta. Takich sympatycznych polskich akcentów podczas naszej wizyty było bardzo wiele. Choćby wizyta w Domu Polskim, gdzie odrestaurowano izby i wyposażenie dawnej góralskiej chaty z Derenka. Odwiedziliśmy również trzechsetletni, najstarszy budynek we wsi, postawiony po zburzeniu zamku, aby pełnił rolę siedziby administracji. Gustownie odnowiony, z oryginalnymi fragmentami polichromii i elementów wyposażenia pełni obecnie rolę ośrodka kultury.

Gospodarz opowiadał przy tym mnóstwo ciekawostek, opisywał własne badania. Widać było w nim wielkiego pasjonata lokalnej historii. Atrakcją zwiedzania był pokaz filmu o historii Derenka i pobliskiego zamku Szádvár.

Był to naprawdę profesjonalny dokument w nastroju ballady, mówiący o tamtej Małej Ojczyźnie.

Dzień kolejny, również był pełen atrakcji. Jak co roku odwiedziliśmy Istvána Dubera. Okazja była szczególna, bo w tym roku obchodzi on 80 letnie urodziny. Własnym kosztem i zaangażowaniem prowadzi on dom-skansen, w którym zgromadził mnóstwo osobistych pamiątek, dawnych narzędzi, ubrań i przedmiotów codziennego użytku. Bezcenny materiał dla badacza etnografa.

W kominie pieca wypatrzyliśmy sporą kolonię nietoperzy. István-Duber jest niezwykle życzliwy dla Polaków, ma kilka książek i czasopism historycznych w języku polskim, a na nas zawsze czeka u niego poczęstunek.

Następnie dołączył do nas przewodnik turystyczny József Szucs z Miskolca i udaliśmy się w pobliskie góry by podziwiać ruiny zamku Szádvár. Historia tego zamku jest bardzo ciekawa. Największy wpływ na jego rozwój miała rodzina Bebeków. W średniowieczu strzegł szlaku handlowego i był miejscem oporu w czasie najazdów tureckich i habsburskich. Dziś są to ruiny, skąd rozciąga się przepiękna panorama. Mieszkańcy angażują

się w zachowanie pamięci o zamku. Społecznymi siłami prowadzone są wykopaliska. Organizowane są sympozja naukowe. Idea odbudowy zamku angażuje wiele lokalnych środowisk.

Dzień trzeci pobytu przedstawicieli Limanowskiego Stowarzyszenia Historii Ożywionej Jabłonec 1914 na Węgrzech, to niedziela jubileuszu 300-lecia osadnictwa Polskich Górali w Derenku. Osada, a właściwie tylko kilka po niej pozostałości jak szkoła czy cmentarz, leży kilka kilometrów od Szögliget, w górach, obecnie na terenie parku narodowego. Wieś, w której do końca mówiono po Polsku została przesiedlona w czasie II wojny światowej.

Uroczystości rozpoczęły serdeczne powitania i polsko-węgierska msza święta, na zakończenie której odśpiewano hymny Polski i Węgier. Po mszy odbył się pochód na pobliski cmentarz i złożenie wieńców upamiętniających pochowanych tam osadników. Szczególnie wzruszająca była delegacja rodzin Remiaszów z Polski i Węgier. Na tym zakończyły się oficjalne uroczystości odpustowe. Wszyscy zostali zaproszeni na wspólny poczęstunek i występy zespołów ludowych z Polski i Węgier – po prostu biesiadowanie. Z żalem opuszczaliśmy to uroczne miejsce. Trzeba było szykować się do powrotnej podróży.

Adam Lachcik
zdj. Monika Łukaszczyk
www.lsho-jabloniec1914.pl

Pragnę wyrazić ogromną wdzięczność płk Dénesowi Fekete, Przewodniczącemu Samorządu Mniejszości Polskiej w Miskolcu, za gościnę, miłą rodzinną atmosferę i życzliwość, wspaniałą wypoczynek i ciekawy, urozmaicony program pobytu delegacji młodzieży z Grupy Rekonstrukcji Historycznych Limanowskiego Stowarzyszenia Historii Ożywionej Jabłonec 1914 w Szögliget i Derenku w dniach 21-23 lipca 2017 roku.

Ponadto serdecznie dziękuję: Péterowi Feledy, Zastępcy Przewodniczącego Samorządu Mniejszości Polskiej w Miskolcu, Halinie Sowa Bárcziné, Gáborowi Bubenkó, Istvánowi Duberowi, Justynie i Imre Miliczki – gospodarzom Holló Vendégház Szögliget oraz Józsefowi Szűcs, za opiekę, gościnność i czas nam poświęcony.

Węgierskim Przyjaciółom za okazane dobro raz jeszcze dziękuję staropolskim „Bóg zapłać”.

Marek Sukiennik, Prezes Limanowskiego Stowarzyszenia Historii Ożywionej Jabłonec 1914

Konferencja 300 lat Derenku w Białce Tatrzańskiej

9 czerwca w Białce Tatrzańskiej z udziałem gości z Węgier w tym potomków drenchan odbywała się konferencja popularno–naukowa „300 lat Derenku”, której organizatorami byli tamtejszy proboszcz parafii świętych Apostołów Szymona i Judy Tadeusza ks. Jan Byrski i wójt Gminy Bukowina Tatrzańska Stanisław Łukaszczyk.

Konferencję rozpoczęła uroczysta msza święta, a w jej programie m.in. znalazły się występy zespołów „Mali Białkanie” i „Polska Drenka” oraz wykłady przygotowane przez dr Tibora Rémiása „W jaki sposób 300 lat temu przybyli na Węgry górale zachowali do dzisiaj swoją polskość”, a dr Janusz Kamocki mówił jaki wpływ miała religia na podtrzymywanie tradycji górskich w grupach emigracyjnych. Odbyła się również promocja książki „Derenk – 300 lat historii”.

Konferencję obecnością zaszczyliły panie Konsul Generalna Węgier w Krakowie dr hab. Adrienn Körmendy i rzecznik narodowości polskiej w Zgromadzeniu Narodowym Węgier dr Csúcs Lászlóné Halina, a także dwaj bardzo oddani drenczańskiej historii jej orędownicy, István Rémiás przewodniczący SNP w Sajószentpéter, radny Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech i Imre Mihalik kierownik Oddziału POKO w Szögliget.

10 lat mija jak derenkowcy jeżdżą do Białki, a polscy goście przyjeżdżają na odpust do Derenku. Spotykają się wtedy tutejsi z tamtejszymi – Rémiase z Remiaszami, Bubenki z Benbenkami, Mihaliki z Michalikami – historia ze współczesnością.

(b.)

Június 9.-n Bialka Tatrzańskában több napos lengyel–magyar tudományos konferenciát rendeztek, melyre nagy számban megérkeztek a magyarországi lengyelség képviselői is. A konferencia témája Derenk faluja volt, hiszen 300 évvel ezelőtt erről a környékről jöttek azok a lengyel telepések, akik benépesítették az akkor kihalt falut.

A rendezvény lengyel–magyar szentmisével kezdődött a Bialka Tatrzański plébániatemplomban, majd a konferenciát dr. Körmendy Adrienn, Magyarország krakkói főkonzulja és dr. Csúcs Lászlóné a Parlament lengyel nemzetiségi szószólója nyitotta meg.

A továbbiakban dr. Rémiás Tibor és dr. Janusz Kamocki előadása hangzott el a témában. Ezt követően került bemutatásra a „Derenk – 300 év történelem” című könyv, melynek szerzői Kamocki professzor és Jadwiga Plucinska-Piksa voltak. A kulturális részből a helyi Mali Białkanie, illetve a Polska Drenka együttesek léptek fel.

Derenk: trzysta lat historii

Plon wieloletnich badań terenowych nad derenczanami Jadwigi Plucińskiej-Piksy oraz Janusza Kamockiego stanowi polsko–węgierska książka "Derenk: trzysta lat historii". Oczywiście nie bez przyczyny książka wydana przez Stowarzyszenie Czas na Białkę jest dwujęzyczna – daje w ten sposób możliwość wszystkim żyjącym potomkom pierwszych osadników z Podhala i Spiszu osiadłych trzysta lat temu na ziemi węgierskiej prześledzić swoją historię.

"Ci, którzy jeszcze żyją pamiętając Derenk, opuszczali go jako dzieci. Już tylko parę takich osób można znaleźć" – powiedział współautor publikacji Janusz Kamocki. Podkreślił, że żyjąc w zamkniętej wspólnocie, mieszkańcy wioski mówili przekazywanym z ojca na syna dialektem, a węgierskiego zaczęli uczyć się dopiero w szkole.

Jadwiga Plucińska-Piksa wyznała, że podczas prac nad zbieraniem materiałów do książki bardzo ją wzruszył moment, gdy pojechała na wywiad do jednej z dawnych mieszkanek Derenka, a ona „zaczęła mówić tak, jak moje ciotki z Jurgowa. Powiedziała mi: „Kie moja mama umierała, to gwarila: Nie zabodź córko, ześ Polocka”.

(red.)

100 urodziny Stafana Eleka

Żołnierz węgierski stojący po stronie Polaków podczas Powstania Warszawskiego, człowiek, któremu i Polacy, i Węgrzy zawdzięczają dużo. Stefan (István) Elek obchodzi 100. urodziny!

Uodził się 28 sierpnia 1917 roku w Nagyzsám na Węgrzech – obecnie Jamu Mare w Rumunii.

W czasie wojny, w 1944 roku został zmobilizowany i przydzielony do służby w 1. Dywizji Kawalerii, z którym po wybuchu powstania warszawskiego został skierowany do Warszawy. Jednak węgierscy żołnierze odmówili walki przeciwko Polakom. Po upadku powstania zdecydował się pozostać w Polsce.

Stefan Elek po wojnie pozostał w Gdańsku i pracował w Biurze Projektów. W 1956 organizował pomoc płynącą dla powstańców na Węgrzech. Do 2012 był czynnym tłumaczem przysięgłym języka węgierskiego. Został uhonorowany wieloma odznaczeniami węgierskimi i polskimi, m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

W 1946 ożenił się z Polką, którą poznał jeszcze w czasie wojny. W 1947 uzyskał polskie obywatelstwo. Ma jednego syna.

(red) zdj. Ambasada Węgier

Rocznica wybuchu Powstania Warszawskiego – godzina W

1 sierpnia o godz. 17.00, w godzinę „W”, na cmentarzu alianckim w Solymár, gdzie spoczywają prochy 37 polskich lotników, którzy zostali zestrzeleni nad Węgrami, służąc w siłach RAF-u, kiedy 1 sierpnia 1944 roku lecieli na pomoc walczącej Warszawie, PSK im. Józefa Bema – już tradycyjnie – zorganizowało polonijne spotkanie upamiętniające rocznicę wybuchu Powstania Warszawskiego.

W uroczystości uczestniczyli: w imieniu Ambasady RP attaché wojskowy płk Tomasz Trzciniński oraz Małgorzata Radwan-Vas i Dominika Hasińska z Wydziału Polityczno-Ekonomicznego. W imieniu Stołecznego Samorządu Narodowości Polskiej wieniec złożyła dr Dorota Várnai. Wartę honorową zaciągnęli członkowie Grupy Rekonstrukcyjnej Historycznego Legionu Polskiego na Węgrzech. Proboszcza Polskiej Parafii Personalnej reprezentował o. Andrzej Kosteck, który wygłosił modlitwę.

Symbolicznym zapaleniem zniczy przywołano pamięć o zmarłych w Budapeszcie Polakach, uczestnikach Powstania Warszawskiego: Janinie Kőszeghy, Stanisławie Gwizdalewiczu i Ryszardzie Matynkowskim, a także o tych Węgrach, którzy brali udział w tych walkach. Złożono wieńce na każdym z 37 „polskich” grobów i hołdzie poległym zapalono znicze.

Funkcję gospodarza spotkania z ramienia PSK im. J. Bema sprawował jego wiceprezes, Zoltán Nyitrai, który wspólnie z Barbarą Pál wieńcem uplecionym z biało-czerwonych kwiatów wyraził pamięć bohaterom tamtych wydarzeń.

W okolicznościowych przemówieniach podkreślono, iż rozpoczęte przed 73 lata największe powstanie w okupowanej przez hitlerowców

Europie do dziś ma ważne znaczenie w życiu wszystkich Polaków, również tych żyjących poza granicami kraju, a szczególnego wymiaru nabiera na Węgrzech, gdzie w czasie II wojny światowej znalazło schronienie około 150 tysięcy polskich uchodźców wojskowych i cywilnych.

(b. fot. B.Pál)

Polonijne dzieci odpoczywały w Rabce

Jak co roku Stołeczny Samorząd w Budapeszcie dla dzieci w wieku 7-14 lat zorganizował tradycyjny obóz wypoczynkowy w Polsce. Obóz ten odbył się dzięki finansowemu wsparciu węgierskiego Ministerstwa Zasobów Ludzkich (EMMI).

Tym razem od 18 do 25 czerwca polonijne dzieci odpoczywały w Rabce-Zdroju.

Grupa zakwaterowana była w nowoczesnym Ośrodku Wypoczynkowym ELA, gdzie dzieci miały do dyspozycji basen, wspaniały plac zabaw i świetnie wyposażoną

świetlicę. Pyszne i różnorodne jedzenie zadowoliło nawet najbardziej wybrednych niejadków!

Już w pierwszym dniu pobytu w Rabce-Zdroju dzieci „odkryły” piękny park, a w nim mnóstwo atrakcji: plac zabaw, ścieżkę zdrowia, boiska do gry w piłkę, gokarty, rowery.

W usytuowanym obok parku amfiteatrze najmłodszy obozowicz z przejściem wzięli udział w interaktywnym spektaklu pt. „Pinokio”. W kolejnych dniach pobytu również nie brakowało atrakcji.

Dzieci odwiedziły Zakopane, a w nim obowiązkowo Aqua Park. Następnie był spacer po Krupówkach, wjazd kolejką na Gubałówkę i podziwianie pięknych widoków na miasto i na Giewont. Obejrzeni zabytkowe pojazdy szynowe w Skansenie Taboru Kolejowego w pobliskiej Chabówce. Cały dzień, z przerwą na obiad i krótki odpoczynek, spędzili w Parku Rodzinnej Rozrywki Rabkoland. Tam też zwiedziły Muzeum Orderu Uśmiechu i zdobyły informacje o tym wyjątkowym odznaczeniu, przyznawanym dorosłym przez dzieci. Z zainteresowaniem zwiedziły też działające w Rabce-Zdroju interaktywne Muzeum Górali i Zbójników oraz Chatę Artystycznych Przygód, gdzie każdy uczestnik mógł własnoręcznie wykonać regionalną pamiątkę. Z pewnością będą też mile wspominać pobyt na basenach w Bukowinie Tatrzańskiej.

Tydzień pobytu na obozie minął bardzo szybko. Nawet przez chwilę nikt się nie nudził, bo atrakcji wokół było mnóstwo. Wszystkim dopisywał dobry humor, a pogoda była wyjątkowo łaskawa.

Organizatorom serdecznie dziękuję w imieniu dzieci i wychowawczyń.

Anna Petrovics zdj. SSP

Wspólne i los i przyszłość

Przyjaźń między dwoma narodami jest wręcz przysłowiowa.

Co bardziej wykształceni wyliczają wspólnych władców, przyjmowanych nawzajem uchodźców, czy ojczulka Bema. To, co jest praktycznie zupełnie nieznaną, to fakt, że we współczesnych dziejach i Polaków i Węgrów jest takie miejsce, które obok swej tragiczności może być uznany za punkt spójny: znaczna część obu narodów żyje poza granicami kraju, w wielu wypadkach częściowo lub zupełnie pozbawiona praw narodowościowych.

Tą sytuację próbuje zmienić obóz, który dla młodych Polaków i Węgrów żyjących poza granicami ojczyzny zorganizowały w Budapeszcie i nad Balatonem dwie fundacje: węgierska Magyar Szív – Magyar Szó Alapítvány i polska Fundacja Kompania Kresowa. Organizacje te łączy nie tylko fakt, że swoją codzienną pracę poświęcają rodakom, a szczególnie młodzieży, mieszkającym poza granicami, ale także i to, że do ich wspólnych celów należy umiejscowienie problematyki narodowościowej w głównym nurcie rodzimych mediów, zapewnienie informacjom dotyczącym narodowości należytej uwagi.

Młodych Polaków i Węgrów na uroczystym otwarciu obozu w Parlamencie Węgierskim, obok licznej grupy polityków węgierskich przywitały: rzeczniczka narodowości polskiej Halina Csúcs Lászlóné, oraz przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Ewa Słaba Rónay. Szczegółowo przedstawiły one historię węgierskiej Polonii oraz działalność węgierskich instytucji polonijnych, ze szczególnym akcentem na szkolnictwo polonijne i system nauczania języka polskiego.

(red) źródło: alfahir.hu:

Közös sors, közös jövő

A két nemzet jó viszonya közmondásos. A tájékozottabbak a közös uralkodóktól, a kölcsönösen befogadott emigránsokon át Bem apóig tisztában vannak közös múltunkkal. Ám azt szinte teljesen ismeretlen a köztudatban, hogy a magyarok és lengyelek jelenkori sorsának is van egy tragikus, ugyanakkor számos ponton együttműködésre ösztönző közös pontja: a nemzet jelentős része él a határon túl, részben, vagy teljesen jogfosztott állapotban.

Ezen kíván változtatni az tábor, amelyet határon túli magyar és lengyel fiataloknak szerveznek Budapesten és a Balaton partján. A rendezvény a Magyar Szív-Magyar Szó Alapítvány és a Fundacja Kompania Kresowa külföldi lengyeleket támogató alapítvány együttműködésének köszönhetően valósult meg. A résztvevők közt egyaránt vannak délvidéki és felvidéki magyar, valamint litvániai és fehéroroszországi lengyel fiatalok. A két szervezet nem csak az elszakított nemzet-részek iránti elkötelezettség köti össze, hanem az is, hogy egyik fontos céljuk a téma beemelése a fősodratú közbeszédbe. Fontos küldetésüknek tartják, hogy a segítsék a határon túli tehetséges fiatalok felfedését és segítését, különösen azokat, akik a sajtóban szeretnének dolgozni

A fiatalokat többek között köszöntötte Csúcs Lászlóné, az Országgyűlés lengyel nemzeti-ségi szószólója és Rónayné Slaba Éva, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke is, akik előadásaikban részletesen ismertették a hazai lengyelek történetét, valamint az általuk fenntartott intézményrendszert, külön hangsúlyt téve a lengyel nyelvű oktatás helyzetének ismertetésére.

(red.) *źródło: alfahir.hu*

Balatonfenyves – najlepszy obóz!

Mamo, to był najlepszy obóz, na jakim kiedykolwiek byłam! Wykrzyknęło moje starsze dziecko wysiadając z pociągu na dworcu Déli w Budapeszcie. Młodsze z zapałem jej wtórowało. Wcale nie obchodził ich doskwierający upał. Byli wypoczęci, ślicznie opaleni, rozentuzjasmowani i ... pachnieli Balatonem! Opowieściom nie było końca. Ja sama byłam głodna informacji, bo w Balatonfenyves nie raz byli tak zajęci, że nie chcieli marnować czasu na rozmowy z mamą przez telefon.

A działa się naprawdę wiele. W tym roku dzieci z klas I-VIII (w tym dziesięcioro takich, którzy na obóz bez mamy pojechali pierwszy raz w życiu!) miały przyjemność spędzić pierwszy, niezapomniany tydzień lipca w ośrodku Villa Mórnicz w Balatonfenyves. Opiekowały się tam nimi nauczycielki Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej: Anna Lang oraz Alina Papiewska-Csapó, a pomagali im dzielnie Richi i Gabi, dbając nie tylko o bezpieczeństwo dzieci w trakcie kąpielii w Balatonie, ale prowadząc również uwielbianą przez dzieci codzienną gimnastykę.

Organizatorzy zadbali o wspaniałe programy codzienne takie jak kąpiele, gimnastyka, spacer, i te jednorazowe jak: chrzest morski, bal przebierańców – na, który dzieci same przygotowywały kostiumy, zwiedzanie okolicznych muzeów i atrakcji turystycznych oraz zieloną noc.

Był to czas naprawdę ważny dla uczniów Polskiej Szkoły. Czas nawiązywania nowych, podtrzymywania starych przyjaźni, spędzania całego dnia razem i oczywiście szlifowania języka polskiego inaczej niż w domu. Do Budapesztu wszyscy wrócili szczęśliwi, bogatsi w nowe, polskie doświadczenia i słowa ... i tak przekonani, że to był czas absolut-

nej zabawy, że nie zauważyli nawet jak wiele się uczyli.

Wszystkie maluchy fantastycznie dały sobie radę, stały się dużo bardziej samodzielne i jak jeden mąż oświadczyły, że oczywiście jadą na następny obóz!

(red.)

Rodzice wszystkich dzieci, a szczególnie tych, które na prawdziwy obóz pojechały po raz pierwszy w życiu, przebywających w dniach 01-08 lipca na koloniach organizowanych w Balatonfenyves przez Ogólnokrajową Szkołę Polską w Budapeszcie z siedzibą przy Allomas utca 10 składają serdeczne podziękowania Organizatorom, Sponsorom i Opiekunom za niezwykley czas i wspaniałą opiekę!

Wakacyjne spotkania z Bogiem w Sárospatak

Od 24 czerwca do 1 lipca w ramach „wakacyjnych spotkań z Bogiem” grupa ponad dziesięciorga dzieci przebywała na obozie w Sárospatak, w gościnnym domu sióstr Elżbietanek.

Każdy dzień wakacyjnego pobytu polonijne dzieci rozpoczynały i kończyły wspólną modlitwą, oraz

codziennie aktywnie uczestniczyły we Mszach Świątych.

Przewodnikiem duchowym tego wyjątkowego wakacyjnego pobytu była święta Elżbieta, której to śladami młodzi obozowicze wytrwale codziennie podążali, poznając miasto i jego okolice.

Nasze gospodynie, siostry Elżbietanki przygotowały również konkurs wiedzy o świętej Elżbiecie, na zwycięzców którego czekały liczne nagrody.

Oprócz duchowej stawy, nasze tegoroczny pobyt w Sárospatak obfitował w wiele atrakcji czysto turystycznych – wjechaliśmy kolejką nad węgierskie Morskie Oko, zwiedziliśmy zamki Ráko-cziego, na własnych nogach zdobyliśmy piękny, choć wysoko położony zamek w Füzer, jeździliśmy kolejką górską i odbywaliśmy liczne piesze wędrówki do okolicznych znanych kąpielisk i basenów.

Przez cały czas naszego obozu ogromnym powodzeniem cieszyły się zajęcia sportowe, a w szczególności piłka nożna. Rozegrano również mecz piłkarski opiekunowie kontra dzieciaki, których kapitanem był o. Andrzej.

Dziękujemy wszystkim naszym dobrodziejom i ofiarodawcom, dzięki pomocy których mogliśmy tak owocnie i pożytecznie spędzić czas w uroczym miejscu, w naprawdę fantastycznym towarzystwie.

Wierzmy, że wspólnie spędzony tydzień letnich wakacji był dla naszych dzieci jendocześnie czasem tak aktywnego wypoczynku, jak i pogłębienia życia religijnego.

s. Weronika Jaworska

Pracowite lato zespołu „Polonez”

Tegoroczne lato było naprawdę niezwykle nawet dla zwykle bardzo zapracowanych i roztańczo-nych członków Poloneza.

Zaczęło się od zaproszenia do udziału w zorganizowanym w Budapeszcie festiwalu XXII Duna Karnaval podczas którego, na scenie Erzsébetligeti Színház, tańczyli obok zespołów folklorystycznych z Turcji, Chorwacji, Sardynii, Macedonii i Węgier.

Letni Festiwal Dunaj jest organizowany w Budapeszcie już od ponad dwudziestu lat, a jego celem jest i zawsze było, obok promowania dziedzictwa narodowego Węgier, stałe wzmacnianie dialogu międzykulturowego.

Następnie rozpoczęło się wielkie pakowanie, gdyż Zespół szykował się do wyjazdu do Grecji, do Platamonas.

Podróż trwała aż 12 godzin, ale wszyscy uczestnicy wyjazdu zgodnie twierdzili, że warto było! Dziesięć kolejnych fantastycznych dni wypełniły bowiem ćwiczenia, taniec, zwiedzanie, przepiękne krajobrazy i wyjątkowa kuchnia.

W ramach programu turystycznego tancerze Poloneza mieli przyjemność zwiedzić wyspę Skopelos, na której nagrywano film Mamma Mia i pobliską twierdzę, a właściwie ruiny, pochodzącej z XI wieku twierdzy Platamonas. W czasach swojej świetności twierdza była samodzielnym miasteczkiem z ponad setką domów, w których mieszkali pilnujący jej rycerze z rodzinami i cała cywilna obsługa. Ruiny tych domów, a także kilku kościołów, można oglądać do dzisiaj. W całości zachowała się natomiast cerkiew. Główną atrakcją są jednak przede wszystkim niesamowite widoki na pobliski masyw

KRÓNIKA

Olimpu i Morze Egejskie, a także miasteczko Platamonas i pobliskie miejscowości turystyczne. Dotarcie do twierdzy nie wymagało zbyt wiele wysiłku, a po drodze zaś można było nazbierać liści laurowych wprost z drzew oraz popróbować poziomek z drzew poziomkowych.

Znana z filmu Mamma Mia, wyspa Skopelos leży na Sporadach, w zachodniej części Morza Egejskiego. Ma własną stolicę, o tej samej nazwie, co wyspa. Zarazem to jedyne miasto tutaj. Czas na wyspie Mamma Mii płynie zupełnie inaczej i nawet, jeśli się tego nie czuje, zawsze przypomną o tym kościelne zegary, z których każdy pokazuje zupełnie inną godzinę. Na Skopelos obowiązuje grecki czas, czyli „tylko spokój może nas uratować”. Tu nikt się nie spieszy i raczej nikt nie bywa punktualny. Naprawdę żał było wracać do domu, ale tutaj na Poloneza czekał już następny wyjazd.

Mieli dosłownie tylko parę godzin na przebranie i przepakowanie się i ruszyli do pięknej węgierskiej miejscowości Kalocsa. Do wyjazdu tego, po dużej części przyczyniła się pani Jadwiga Skrzypiec Ferenčí, za co tą drogą Zespół składa serdeczne podziękowania!

Celem wizyty w Kalocsa był udział w XXI. Duna Menti Folklorfesztivál, jednym z najstarszych, a na pewno największym festiwalu folklorystycznym regionu.

Dla polonijnego Poloneza udział w tym, organizowanym od 1968 roku międzynarodowym przedsięwzięciu był bardzo udany. Jego fizycznie doświadczalnym wymiarem były ogromne brawa i piękny puchar, w sercach tancerzy zaś na zawsze pozostaną wspomnienia i kolejne doświadczenie tego, jak piękna jest wielokulturowość i jak pięknie można ją wyrażać poprzez pielęgnowanie własnych tradycji ludowych.

Następne kilka dni było czasem odpoczynku, prania i oczywiście pakowania się na nowo!

Kolejnym przystankiem na letniej drodze Poloneza były bowiem organizowane w Gdańsku warsztaty folklorystyczne Barwy Kaszub, w których udział stał się możliwy dzięki wsparciu węgierskiego Ministerstwa Zasobów Ludzkich W Gdańsku, pod czujnym okiem Jacka Lewandowskiego, duży i mały Polonez, czyli łącznie aż 35 osób, ćwiczył w pocie czoła po 5 godzin dziennie!

Oczywiście obok ciężkiej pracy był też czas na zwiedzanie okolicy i poznawanie folkloru Kaszub. Dla niektórych członków Poloneza był to pierwszy wyjazd do Gdańska! 10 dni minęło bardzo szybko, na szczęście pogoda naprawdę dopisała.

W Sopocie płynęli statkiem pirackim, za co, co niektórzy dostali dyplom Pirata, odwiedzili kaszubski skansen oraz oczywiście Brusy i Szymbark.

Wielką pomoc w organizacji i przeprowadzeniu tego wyjazdu ofiarowali Polonezowi Rodzice, za co należą im się szczerze i gorące podziękowania!

Wytrwała praca na warsztatach w Gdańsku zaowocowała oczywiście nowym programem.

Wyjazd do Polski nie zakończył tegorocznych wojaży niezmordowanego Poloneza. We wrześniu w planach jest jeszcze udział w festiwalu w Chinach, w Xian oraz egzotyczny Dubaj...

Polonijny Zespół Pieśni i Tańca „Polonez”

Igrzyska Polonijne – sport, zdrowie i integracja

W moim życiu sport zawsze odgrywał dominującą rolę, więc szykując się do pójścia na emeryturę postanowiłem, że dla czego by i w tym okresie mego życia, nie zajmować się aktywnie sportem, nie dla wyników, tylko dla własnego zdrowia.

Moją pasją stał się rower, na którym od tego czasu wykręciłem blisko 25 tys. kilometrów. Przyznam, że ze zdrowiem nie mam problemów. Czy to dzięki mej pasji? Nie wiem, ale chyba coś w tym jest, bo lekarzy to ja widzę raczej rzadko i to tylko w bezwzględnej konieczności, ostatnio jak zachorowało mi prawo jazdy i trzeba było zrobić sobie badania konieczne do przedłużenia jego ważności.

Jak już wspominałem, sport jest moim lekarstwem na zdrowie i jak dwa lata temu, mój serdeczny przyjaciel śp. Eugeniusz Korek, prezes Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bema w Budapeszcie, zapytał czy nie miałbym ochoty wzięcia udziału w Igrzyskach Polonijnych, bez zastanowienia powiedziałem tak. Wówczas mój udział zaowocował przede wszystkim nowymi znajomościami z Polakami z całego świata, a po za tym, przywoziłem z tych Igrzysk dwa medale złote i jeden brązowy.

W tym roku również, od 29 lipca do 5 sierpnia w Toruniu, odbywały się XVIII Światowe Letnie Igrzyska Polonijne, zorganizowane przez Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” oraz Urząd Marszałkowski Województwa kujawsko-pomorskiego. Światowe Igrzyska Polonijne organizowane są od 1934 roku i odbywają się co dwa lata, latem (w latach nieparzystych) i zimą (w latach parzystych). Zawodnicy, którzy licznie przybyli z 28 krajów od Australii po Stany Zjednoczone i

Ekwador, od Kazachstanu aż po Hiszpanię, w liczbie niemal tysiąca, mogli zmierzyć się w ponad dwudziestu pięciu dyscyplinach sportowych, w różnych kategoriach wiekowych.

Węgry reprezentowała pięcioosobowa grupa z Klubu Olimpikon, działającego od 2005 roku przy PSK im. J. Bema, która zdobyła łącznie 4 medale w tym 1 złoty. Bezkonkurencyjnymi okazali się Polonusi z Czech, którzy zdobyli 54 złote, 53 srebrne i 54 brązowe medale i zajęli drużynowo pierwsze miejsce.

Przedstawiciele polonii węgierskiej (Kazimierz Foltyn, Janusz Kowalczyk, Wiktor Pilny, Czesław Sowa i Alfred Wtulich) brali udział w takich dyscyplinach jak: kolarstwo MTB, bowling, pływanie, strzelectwo, brydż oraz nordic walking i to nawet z wysokimi wynikami.

Kolega Czesław na przykład, będąc po raz pierwszy na Igrzyskach letnich, ba rzucając pierwszy raz w życiu kulą bowling, w eliminacjach zakwalifikował się do finału, gdzie w pierwszej serii rzutów uzyskał przewagę nad późniejszym zwycięzcą bowlinga, a w ostateczności na 42 startujących w kategorii wiekowej 50+ zajął 10-te miejsce. W kategorii open natomiast na 97 startujących uzyskał 24 miejsce.

Kolega Wiktor z kolei w bowling w kategorii wiekowej 50+ uplasował się na 8 miejscu, a w kategorii open (97 startujących) na 19 pozycji.

Kolega Alfred startował w strzelectwie i na 46 startujących uzyskał doskonałą 10-tą pozycję. Nie wszyscy nasi uczestnicy mieli szczęście uzyskać wyróżnione medalem miejsce, ale na przykład

KRÓNIKA

mój kolega Kazimierz zdobył w pływaniu w kategorii wiekowej 66+ w stylu dowolnym na 50 m srebrny, a w stylu klasycznym na 50 m złoty medal. Ja w kolarstwie MTB w kategorii wiekowej 56+ uzyska-

dnia po zawodach, ceremonie dekoracji zwycięzców poszczególnych dyscyplin sportowych, urozmaicane były imprezami kulturalnymi oraz okraszone wspaniałymi potrawami i napojami.

łem brązowy, a w nordic wolking w kategorii wiekowej 66+ srebrny medal, lecz nawiązane nowe i wcześniej zawarte odświeżone znajomości z Polakami z całego świata, wymiana doświadczeń dotyczących działalności zrzeszeń polonijnych w ich krajach, dają nam poczucie spełnienia misji z jaką wybraliśmy się na te Igrzyska.

Zorganizowane w tym roku w Toruniu Igrzyska przebiegły w atmosferze jednej wielkiej rodziny Polaków, doskonałej organizacji ze strony organizatorów, a zwłaszcza Urzędu Marszałkowskiego Województwa kujawsko-pomorskiego i władz miasta Torunia.

Każdy z uczestników otrzymał kilka drobnych upominków, wśród których był między innymi pamiątkowy medal w formie piernika, koszulki i torba z nadrukiem okolicznościowym Igrzysk oraz w ozdobnym opakowaniu pierniki Toruńskie „Katarzynki” w polewie czekoladowej. Organizowane w Wiosce Olimpijskiej, każdego

Wszyscy uczestnicy tych ceremonii bawili się wyśmienicie. Tam właśnie zawiązywały się nowe znajomości, prowadzone były dyskusje dotyczące minionego dnia, oraz wymieniane były doświadczenia z zakresu działalności Zrzeszeń Polonijnych w poszczególnych krajach.

Na zakończenie pragnę wyrazić niedosyt i nadzieję związaną z Igrzyskami. Niedosyt związany jest z liczbą uczestników, którzy reprezentowali Polonię węgierską, a nadzieja, to w przyszłości szersze propagowanie Igrzysk Polonijnych wśród Polonii węgierskiej, zwłaszcza młodej.

Niech ta sprawa będzie jedną z ważniejszych spraw, którą przedstawiciele władz Polonii węgierskiej potraktują z należytą powagą. Przecież jedną z najważniejszych więzi, która powinna łączyć, zwłaszcza tych, którzy czują się Polakami i to nie tylko na Węgrzech, lecz na całym świecie, jest Polska.

Janusz Kowalczyk

Lengyel tábor Tiszaligetben

A lengyel kultúrával, nyelvvel és hagyományokkal ismerkedtek a gyerekek öt napon keresztül a Tiszaligetben.

A Szolnoki Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat táborába olyanok jelentkeztek, akik vagy lengyelek leszármazottai, vagy érdeklődnek az ország kultúrája, történelme iránt. A cél, a lengyelséget a lengyel származásúakban erősíteni, a magyarokkal pedig megismertetni – mondta el lapunknak Bátor Zsolt, a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke.

– A táborban egyszerre kapott helyet az oktatás és a játék, vaktérképen gyakorolt a mintegy húsz résztvevő gyerek, emellett lengyel dalokat, táncokat tanultak, zászlót, kalapot, virágkoszorút készítettek – sorolta az elnök.

A nagy sikerre való tekintettel a szervezők azt tervezik, a jövőben két hétre bővítenék a tábort, remélik, egyszer úgy is megrendezhetik, hogy egy hetet Lengyelországban, egy hetet Magyarországon töltenének a táborozók.

Az első szolnoki lengyel–magyar tábort a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szervezte, egyrészt saját forrásból, másrészt az Emmi támogatásából.

forrás: lengyelek.hu

A rendezvényünk sikerében, színvonalas megvalósításában, nélkülözhetetlen szerepe volt a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatoknak.

Ezúton szeretnénk megköszönni:

- az Országos Lengyel Önkormányzatnak,
 - a Veszprémi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatnak,
 - a Budapest XVII. Kerületi Nemzetiségi Önkormányzatnak,
 - a Kecskeméti Megyei Jogú Város Nemzetiségi Önkormányzatnak és
 - a Dunaújvárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatnak
- a segítséget és anyagi támogatást.*

Mentes Norbert
a Hungarica zenekar vezetője

HUNGARICA

Przyjaźń polsko-węgierska w rytm zespołu Hungarica

16 czerwca w ramach 3-dniowego pikniku rodzinnego w Csopek znany ze swoich polskich sympatii zespół Hungarica, zorganizował popołudnie polsko-węgierskiej przyjaźni.

Impreza, którą zespół planuje zainicjować coroczną tradycję polsko-węgierskich spotkań, była wspomagana finansowo przez Samorząd Ogólnokrajowy oraz kilka naszych lokalnych samorządów narodowościowych.

Organizowany już po raz drugi w Csopek piknik przyciągnął sporą rzeszę sympatyków zespołu, jego polskich fanów oraz przedstawicieli Polonii z Veszprém i Dunaújváros na czele z szefową komisji kulturalnej Samorządu Ogólnokrajowego Ewą Modrzejewską oraz przewodniczącą Polskiego Narodowościowego Samorządu z Veszpresem Hanną Kövesdi.

Po godzinnych koncertach zespołu, podczas którego zabrzmiały również polskie piosenki odbyła się interaktywna dyskusja prowadzona przez polonistę, historyka, pracownika Instytutu Nauk Politycznych Miklósa Mitrovitsa i dziennikarkę Gazety Polskiej Joannę Urbańską. W rozmowę na temat obecnych stosunków polsko-węgierskich i ich przyszłości aktywnie włączyła się zgromadzona publiczność.

Kolejnym punktem programu był koncert popularnego polskiego zespołu Pozytywki, który w towarzystwie swoich fanów przybył specjalnie na tę okazję. Oczarowali słuchaczy piękną akustyczną aranżacją utworów oraz ich bogatym brzmieniem instrumentalnym.

Hungarica już od kilku lat jest bardzo zaangażowana w kultywowanie przyjaźni polsko-węgierskiej. Jako bezprecedensowe

wydarzenie w historii polsko-węgierskich kontaktów muzycznych wydali dwie płyty w języku polskim: „Przybądź Wolności” oraz „Ojczyzna i Wierność” jak również nagrali teledyski dotyczące takich wydarzeń polskiej historii jak zbrodnia katyńska, czy bijący rekordy popularności klip, składający hołd przyjaźni polskich i węgierskich huzarów w latach 1848-49.

Hungarica często koncertuje w Polsce, jej członkowie udzielają licznych wywiadów i są popularni w polskim radiu. Obecnie przygotowują się do wydania kolejnego albumu w języku polskim oraz do trasy koncertowej z okazji Świąt Niepodległości naszego kraju planowanej na listopad.

Celem zespołu jest rozpowszechnienie idei przyjaźni polsko-węgierskiej wśród młodego pokolenia. Wydaje się, że charakter organizowanych przez nich imprez oraz muzyka, która grają są do tego doskonałym środkiem. Pozostaje więc życzyć Zespołowi wielu sukcesów w zjednywaniu serc młodzieży obu krajów dla tej pięknej idei.

Renata Winerowicz-Papp
Veszprém

Tak blisko, a tak daleko

Od dawna krzyżuje się nasza historia. Mieliśmy wspólnego króla, wspólne place boju, wspólne większe i mniejsze osiągnięcia i spotkania na różnych szczeblach. To wszystko dotyczyło dorosłych, a co dzieci....

Już nie raz, nie dwa rodził się w naszej szkole pomysł poszukania przyjaciół na Węgrzech, ale tak pracowników jak i uczniów Szkoły Podstawowej nr 148 w Warszawie im. Hugona Kołłątaja przerażała bariera językowa. Postanowiliśmy jednak spróbować zgodnie z powiedzeniem, że do odważnych świat należy i po wakacjach 2016 roku, podbudowani wspomnieniami uczniowskich podróży po Europie wysłaliśmy zaproszenie do współpracy do Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej, do Budapesztu. Dzieciom z Warszawy bardzo podobały się Węgry, ale na temat tego „przyjaciela” wiedzieli niewiele. O ile łatwiej jest jednak poznawać Węgry mając wsparcie mówiących świetnie po polsku uczniów z Budapesztu!

Teraz, gdy już mamy naszą zaprzyjaźnioną szkołę, mamy też inspiracje i pomoc do poznawania Węgiek, do poszukiwania ciekawostek i wspólnej przeszłości, do podróży tak wirtualnej, jak i rzeczywistej.

Uczniowie SP nr 148 w Warszawie przez cały rok szkolny 2016/17 nawiązywali w swoich działaniach do „zaprzyjaźnionego” kraju, poznawali kulturę, tradycje, ciekawe miejsca i ciekawych ludzi związanych z Węgrami.

Do koleżanek i kolegów ze szkoły w Budapeszcie wysyłaliśmy życzenia z okazji świąt i ważnych rocznic, a w II semestrze przeprowadziliśmy szkolny konkurs plastyczny na temat Węgiek, a prace uczniów przesłaliśmy do Szkoły Polskiej. Wszyscy otrzymali polsko-węgierskie dyplomy, drobne upominki,

a najlepsi nagrody ufundowane przez obie szkoły. Prace uczniów będą prezentowane na wystawie pokonkursowej w Polskim Instytucie Badawczym i Muzeum. Ten konkurs to dowód na to, że pomimo znacznych odległości nawet najmłodszy mogą ze sobą współpracować.

Dodatkową inspiracją do zaciekania się Węgrami dla naszych uczniów był konkurs organizowany przez SP nr 132 im S. Petőfiego.

Wszyscy mogli wykazać się znajomością pięknych miejsc nad Dunajem. Zmagali się w trzech kategoriach: literackiej, plastycznej i multimedialnej. To już kolejna edycja takiego konkursu. Do tej pory nie odnosiliśmy tam nigdy sukcesów, a tym razem jedna z naszych uczennic Wiktoria Panas z klasy VIa za swoją pracę na temat zamków węgierskich otrzymała nagrodę (III miejsce)! W tej samej kategorii wyróżnienie otrzymał inny uczeń naszej szkoły Marek Niedziółka z klasy VIb.

Szczerze gratulujemy laureatom i oczekujemy, że w przyszłości będzie ich więcej. Nauczycielem przygotowującym do konkursu i zachęcającym do podejmowania wyzwań ponad program była mgr Małgorzata Pietrzak.

SP nr 148 w Warszawie

OGŁASZA NABÓR NA STANOWISKO NAUCZYCIELA JĘZYKA POLSKIEGO I KULTURY POLSKIEJ

Wymagania:

- Wykształcenie wyższe pedagogiczne
- Znajomość języka polskiego na poziomie języka ojczystego lub certyfikat C1
- Niekaralność
- Praktyka w zawodzie nauczyciela minimum 5 lat

Miejsce zatrudnienia:

1102 Budapeszt, Állomás u. 10.

Okres zatrudnienia:

- ∞ czas nieokreślony na stanowisku pracownika państwowego

Rodzaj zatrudnienia:

- ① pełny etat lub częściowy etat

Zadania:

- nauczanie języka polskiego i kultury polskiej w klasach 1-4
- nauczanie języka polskiego i kultury polskiej w klasach 5-8
- nauczanie języka polskiego i kultury polskiej w klasach 9-12
- obowiązki związane z funkcjonowaniem placówki oświatowej

Wynagrodzenie:

- ① zgodnie z obowiązującą siatką płac

Termin składania podań:

- 📅 15 września 2017 roku

Sposób składania podań:

- ✉ mailowo na adres: lang.anna@polonia.hu lub osobiście w placówce szkoły (Bp. X. dzielnica, ul. Állomás 10)

Wymagane dokumenty:

- kopia dyplomu z oficjalnym tłumaczeniem na język węgierski
- życiorys zawodowy
- list motywacyjny

DuoLAB – Laboratorium dwujęzyczności polsko–węgierskiej

W marcu 2017 roku w Budapeszcie ruszył projekt duoLAB – Laboratorium dwujęzyczności polsko–węgierskiej, które ma wspierać rodziców, pedagogów i osoby, dla których ważny jest zrównoważony rozwój, przede wszystkim polskich dzieci dwujęzycznych, dwukulturowych mieszkających na Węgrzech.

Celem stawianym przez organizatorów — Stowarzyszenie Kulturalne Polonia Nova oraz Szkolny Punkt Konsultacyjny przy Ambasadzie RP w Budapeszcie — jest organizacja praktycznych warsztatów, dyskusji i wykładów ekspertów.

Dotychczasowe spotkania duoLabu poświęcone były m.in.: sprawom definiowania bilingwizmu, strategiom wychowania oraz kwestiom radzenia sobie z sytuacjami problemowymi, które mogą się pojawić w trakcie tzw. etapu odrzucenia — który jest naturalnym i często występującym procesem, wynikającym z trudności dziecka w równomiernym przyswajaniu dwóch języków.

W trakcie dyskusji głos oddano także „praktykom dwujęzyczności” — pedagogom, rodzicom dzieci dwujęzycznych, ale przede wszystkim młodzieży dwujęzycznej, co stworzyło możliwość wymiany doświadczeń, dało odpowiedź na wiele pytań związanych z wychowywaniem dwukulturowym i wielojęzycznym.

Do tematów, nad którymi pracuje aktualnie zespół projektu, zaliczają się:

- metody wychowywania dwujęzycznego, także wczesnego wychowania wielojęzycznego (np. metoda krakowska);
- pozytywne i negatywne aspekty dwujęzyczności (np. specyficzne zaburzenia rozwoju mowy i języka – SLI (specific language impairment));
- tożsamość i kwestie psychologiczne oraz kulturowe ważne w trakcie procesu wychowywania dzieci dwujęzycznych.

Minione spotkania Laboratorium dwujęzyczności polsko–węgierskiej zorganizowano w siedzibie Stowarzyszenia Polonia Nova i odbywały się one pod okiem logopedy specjalizującego się w dwujęzyczności – Aleksandry Młodożeniec oraz kierowniczki SPK w Budapeszcie – Beaty Mondovics.

W trakcie warsztatów i towarzyszącym im niezwykle inspirującym rozmów, zrodziły się ważne tematy, które, jak zapewniają organizatorzy, zostaną rozwinięte na kolejnych spotkaniach.

PoloniaNova

„Przyjaźń” polsko–węgierski Game Jam 2.0

Już po raz drugi w przeciągu zaledwie roku polscy i węgierscy fani programowania gier komputerowych spotkali się w Budapeszcie. Tym razem motywem przewodnim do tworzenia gier było hasło „Przyjaciele” – jakże inaczej, nawiązujące do znanego powiedzenia „Polak, Węgier, dwa bratanki”!

Po spotkaniu integracyjnym w klubie jammerów InGame Esport Lounge and VR Arcade w centrum Pesztu, drugi polsko–węgierski game jam wystartował wieczorem 2 czerwca w studiu lidera węgierskiego rynku rozrywkowych produkcji wirtualnych – firmy Nemesys Games. W ciągu 48 godzin prawie 40 osób, w tym osiemnaścioro z Polski (Politechnika Warszawska, UAM, Slavic Game Jam i inni), po krótkim wprowadzeniu do tematyki połączyło się w zespoły, także mieszane pracujące równolegle nad różnymi projektami.

W niedzielne popołudnie uczestnicy jamu zaprezentowali swoje gry, które następnie poddane zostały głosowaniu. Wygrał zespół, którego trzon stanowili przedstawiciele Warszawskiej Szkoły Filmowej. Grę można pobrać z portalu Nemesys Games.

Polsko–węgierski Game Jam 2.0 to kontynuacja pierwszego spotkania z jesieni 2016 roku, kiedy to dzięki inicjatywie Instytutu Polskiego w Budapeszcie we współpracy z fundacją Indie Games Polska jammerzy pracowali nad grami nawiązującymi do Poznańskiego Czerwca i Powstania Węgierskiego 1956 roku. Tym razem głównym sponsorem był Microsoft.

źródło: Instytut Polski

„Polska” hala koszykarska w Cegléd

22 czerwca ambasador RP Jerzy Snopek wziął w ceremonii wmurowania kamienia węgielnego pod halę koszykarską w Cegléd. W uroczystości udział wzięli sekretarz stanu ds. sportu w węgierskim Ministerstwie Zasobów Ludzkich Tünde Szabó, prezes Polskiego Związku Koszykarskiego (PZKosz) Grzegorz Bachański, prezes Węgierskiego Krajowego Związku Koszykarskiego (MKOSZ) Ferenc Szalay, oraz przedstawiciele władz lokalnych i środowisk sportowych.

Inwestycja ta ma sporo polskich powiązań.

W hali w Cegléd będą rozgrywały swoje mecze koszykarki klubu VBW CEKK Cegléd, które w ostatnim sezonie zajęły trzecie miejsce w węgierskiej lidze i grają w Pucharze Europy. W klubie z Cegléd występują dwie polskie, choć urodzone na Węgrzech, zawodniczki – Dóra i Vanda Filipowicz, ich siostra Katalin jest menedżerem, a ojciec Krzysztof prezesem klubu. Sponsorem tytularnym "Słoniątek" jest polski producent rozwiązań klimatyzacyjnych i wentylacyjnych – VBW Engineering z Gdyni. VBW pokryje także jedną trzecią kosztów budowy nowej hali i dostarczy też nowoczesnych rozwiązań technicznych. Hala zasilana będzie energią słoneczną z 640 umieszczonych na niej baterii słonecznych.

Na co dzień poza koszykarkami będą z niej korzystać także uczniowie pobliskiej szkoły podstawowej.
(red.) źródło: budapeszt.msz.gov.pl

Lengyel fellepők a Belvárosi Fesztiválon

A Belvárosi Fesztivál évek óta Budapest egyik leglátogatottabb és legnépszerűbb nyári rendezvényeinek egyike. Idén tizenegyedik alkalommal került megrendezésre 2017. május 26 és 28 között.

A programoknak a főváros V. kerülete adott otthont, négy szabadtéri helyszínen várták ingyenes zenei műsorokkal az érdeklődőket: az Erzsébet téri Világzenei Színpadon, a Szabadság téri Nagyszínpadon, a Zrínyi utcai Nostalgia Színpadon és a Szervita téri Klasszikus Zenei Színpadon.

Nemzetiségi előadók hosszú sora mutatta be kultúráját a közönségnek a Világzenei Színpadon – a szerb, román, roma, szlovák, örmény, görög, horvát és német nemzetiségű fellepők mellett két lengyel együttes is a színpadra lépett.

Május 26-án a krakkói Express Yourself öttagú táncsoport kápráztatta el a közönséget a színvonalas és látványos elemekkel, május 27-én pedig a nowy sącz-i Dolina Dunajca lengyel népi tánc- és énekegyüttes mutatta be tudását, nagy sikert aratva a közönség, mindenképp a turisták körében.

A két együttest Belváros-Lipótváros testvérvárosa, Krakkó város I. kerületének delegációja is elkísérte, a közönség soraiban pedig jelen volt Abrusán Györgyné Jadwiga, Budapest V. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzatának elnöke.

Ijjas Anna

Chór Vox Cordis na Węgrzech

Od 26 czerwca do 1 lipca gościliśmy chór Vox Cordis z Warszawy. Członków chóru dobrze znamy, gdyż rok temu w czerwcu gościli nas w Warszawie, na Ursynowie, gdzie zapewniono nam lokum w prywatnych mieszkaniach stąd wieczorami mieliśmy okazję przeprowadzać długie rozmowy, zapoznać się ze sobą.

27 czerwca w kościele św. Władysława na Kőbányi w dniu odpustu i z okazji Roku św. Władysława, mieliśmy przyjemność śpiewać razem podczas wieczornej, uroczystej Mszy świętej. Po Mszy chór Vox Cordis dał własny koncert, zapewniając wszystkim niezapomniane przeżycia. Po koncercie, w nadzwyczajnym dobrym nastroju zostaliśmy ugośczeni na plebani przez proboszczą Attilę Balogha.

28 czerwca SNP w Újpeszcie gościł chór z Warszawy w swojej siedzibie, po kolacji była okazja na luźniejsze rozmowy i oczywiście wspólne śpiewanie. Wrażeń i opowieści było moc, bo nasi goście tego dnia rano, dzięki pomocy naszej rzecznik przy ZN Halinie Csúcs zwiedzili węgierski Parlament. Wieczorem natomiast odbyli spacer statkiem po Dunaju, którego organizację wsparł OSP i Ewa Słaba-Ronay.

Podczas pobytu chór Vox Cordis nocował i gościł się w Domu Polskim, za co serdecznie dziękujemy Stowarzyszeniu św. Wojciecha i proboszczowi parafii polskiej.

Takie spotkania chórów są bardzo potrzebne, bo wpływają na integrację i wymianę doświadczeń. Nie do przecenienia jest też strona turystyczna takich wyjazdów – wielu członków chóru św. Kingi miało dzięki temu okazję poznać naszą polską stolicę, a nasi rodacy z Warszawy – Budapeszt.

Chór Świętej Kingi

Polsko-węgierskie plażowanie kulturalne nad Dunajem

Wisła była motywem przewodnim polsko-węgierskiego pikniku kulturalnego na plaży w Budapeszcie zorganizowanego pod hasłem „Plaża Kulturalna Wisła-Dunaj” przez Księgarnię-Kawiarnię „Gdańsk”, Fundację 9sił i Stowarzyszenie Kulturalne Polonia Nova przy wsparciu Instytutu Polskiego

a aby lepiej poznać polskie miasta leżące nad Wisłą słuchały bajek o Syrencie i Smoku Wawelskim. Starszaki zaś przygotowywały mapę, aby później razem wyruszyć na poszukiwanie skarbu.

Licznie zebrani dorośli mogli zagrać w grę planszową Instytutu

Celem spotkania była promocja polskiej kultury w bardziej nieoficjalny sposób i dlatego wybrano na jego miejsce plażę i bar na wyspie Népsziget w Budapeszcie.

Programem otwierającym "Plażę kulturalną" były warsztaty ekologiczne dla najmłodszych dzieci, poświęcone temu, jak ważne jest dbanie o środowisko naturalne i o rzekę. Atrakcji przygotowanych dla przedszkolaków było co niemiara! Maluchy robiły wędki i łowiły w wodzie rybki na magnes oraz przygotowywały rysunki na konkurs poświęcony Wiśle,

Pamięci Narodowej "Kolejka", osnutą wokół nieznanego Węgrom polskiego fenomenu z czasów PRL-u, oraz zapoznać się z niektórymi wydanymi po węgiersku pozycjami literatury polskiej, oraz węgierskiej po polsku jak również z najnowszymi polskimi książkami dla dzieci.

Dla zebranych gości przygotowano duży wybór polskich dań i alkoholi, Polska - węgierskie plażowanie nad Dunajem zakończyło się zabawą taneczną i koncertem polskiego zespołu folkowego Kapela Brodów. (red.)

Szent László a lengyel és a magyar művészetben

Június 11-én a Lengyel Templom szentmiséje után a fenti című, igazán sokszínű kiállítás megnyitójára várta a közönséget a kőbányai Lengyel Közművelődési Központ. Az Emberi Erőforrások Minisztériuma, Budapest XIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzata és a Gödöllői Lengyel Önkormányzat támogatásának köszönhetően szervezett bemutatóján lengyel, magyarországi lengyel és magyar művészek különféle technikákkal készült Szent László ábrázolásai, illetve a szent tetteiről, legendáiról szóló képek, fotók szerepeltek. Bajcsy Lajos, Olga Bloch, Hermann Zsolt, Paulina Kopestyńska, Wiesław Nowak, Krzysztof Okoń, Wacław Piszczek, Prokop Péter, Simon M. Veronika, Stekly Zsuzsa és Trojan Marian, valamint a Budapest XVI. ker. „Corvin” klub tagjai: Árva Gabriella, Gedeon Péter, Gy. Erdei Júlia, Mészáros Richárd, Schmidt Andrásné, Sorki Dala Andor és Szabó Péter műveinek együttes bemutatása méltóan emlékezett meg nagy királyunkról - ebben a hivatalosan is Szent László Emlékévnek nyilvánított időszakban. A képek egy része kifejezetten erre a tárlatra készült.

Az eseményre érkezöket a régi zenét játszó Kecskés Együttes korhű muzsikája fogadta, a bemutatót a házigazda, Molnárné Sagun Monika Z., a Lengyel Közművelődési Központ igazgatója nyitotta meg. Köszöntötte a jelenlévöket, közöttük Jerzy Snopek professzort, Lengyelország rendkívüli és meghatalmazott nagykövetét és feleségét, Gedeon Mártát, dr. Rónayné Słaba Ewa-t, az Országos Lengyel Önkormányzat elnökét, Szabó Lászlót, a Gödöllői Lengyel Önkormányzat elnökét, Okos Mártont, a Báthory–Bem Hagyományörző Egyesület elnökét, Konrad Sutarski író, költőt, valamint Krzysztof Grzelak-ot, a Lengyel Perszonális Plébánia

plébánosát. Majd kérdéssel fordult Prokopp Mária művészettörténész professzor asszonyhoz - felkérve ezzel előadása megtartására: „Tudjuk, hogy Szent László nem csak egy nagy uralkodó volt, de egy mélyen vallásos ember is, aki megerősítette a kereszténységet Közép-Európában. Ma, 2017-ben miért aktuális a személyisége és a munkássága?”

Kérdésére válaszolva Prokopp Mária elmondta, hogy a lengyel édesanyjától született Szent László egész élete, híven a keresztségben kapott nevéhez - hatalmat és dicsőséget jelent - Istent dicsőítéséről és a hazáról szólt. Isten és haza, e két fogalom adja nekünk tiszteletének aktualitását - fogalmazott. Professzor asszony szólt királyunk életéről, trónra kerülésének történetéről is. Beszélt erényeiről, közöttük a megbocsájtásról. László annak a Vazulnak volt az unokája, akit István király megvakíttatott. Azonban éppen László kezdeményezte István király szentté avatását. Salamon királynak is megbocsájtott - más kérdés, hogy ő később újra László ellen fordult - mondta. A kiállító művészek mindegyike alkotásaiban igyekezett kifejezni Szent László erényeinek sokféleségét, aki ezek mellett igyekezett országát Kelet és Nyugat között mindenáron önállónak, függetlennek megtartani. Tetteivel, óriási hitével mindig is példakép volt az egész Kárpát-medencében. Számos templomban ábrázolták cselekedetét, „küzdelmét a rosszal”, ezzel is buzdítva a népet az ország védelmére - folytatta. A kiállított képek nagyon jól bemutatják a kép nép történelmének szoros összefonódását - mondta. Végül így szólt: Kérek mindenkit, hogy távozás után próbálja az itt látottakat magában megeleveníteni, és családjában, ismerősei között továbbadni, hogy ők is tudják, mit jelent Szent László király mind

a magyar, mind a lengyel népnek mind a mai napig.

A Báthory–Bem Egyesület elnöke Okos Márton - a Szent László Emlékév kezdeményezője - röviden ismertette egyesületük legfőbb célját: a magyarországi lengyel-magyar barátság kiterjesztését Erdély és a Partium területére. Különös tekintettel a számtalan ottani közös lengyel-magyar történelmi eseményre, emlékre, s Szent László király tiszteletére - aki Erdély védőszentje - fogalmazott. Majd ünnepélyesen átadta a Szent László Emlékév zászlaját a budapesti Lengyel Háznak.

A következőkben a házigazda elnökszövegét átadta a szót a művészeknek. Hatan éltek is az alakommal, így a közönség az alkotói folyamatokba is bepillantást nyerhetett. Közöttük volt Koltai Klára, a „Corvin” klub vezetője, aki a tagok nevében mondott köszönetet a kiállítási lehetőségért. Reményét fejezte ki, hogy ezek a művek is tovább éltetik azt lengyel-magyar barátságot, amely kerületükben Małgorzata Soboltyński közvetítésével már évek óta fennáll.

A kiállítás megnyitóját a Kecskés együttes régi, Szent Lászlóról szóló énekeivel, a lengyel Himnusz magyar nyelvű előadásával és a régi magyar Himnusszal folytatódtott, kellemes beszélgetésekkel és búfével zárult. A támogatóknak is köszönhetően a „Szent László a lengyel és a magyar művészetben” c. kiállítás még augusztus végéig megtekinthető a Lengyel Házban. Mások is vigyék haza és terjesszék magyar-lengyel szentünk dicső emlékét!

Sárközi Edit

Szent László király lengyel kapcsolatai

„Nekünk szíleit Lengyelországban/ Mennyből adatál nagy csudaképen.” Az ismeretlen szerző Peer-kódexben fennmaradt éneke 1458 körül keletkezett, több mint 400 évvel László születése után, mégis megemlékezett a szent király származásáról. Ez utóbbival, illetve az uralkodó életének további lengyel vonatkozású eseményeivel kapcsolatban nem áll rendelkezésünkre források garmadája, van azonban néhány olyan aspektus, amelyekre érdemes egy-egy pillantást vetni.

László valahol a Lengyel Királyságban született 1046. június 27-én, apja Béla, a trónutódlást vitató, és ezért Szent István által megvakított Vazul gyermeke, aki testvéreivel együtt száműzetésbe kényszerült, anyja pedig a Piast-dinasztiából származó Richeza, II. Mieszko lengyel uralkodó lánya. Gyermekeiket (melyeket, körülbelül 2 éves korától, már magyar területen töltött) a trónviszályok határozták meg: ugyan apja és nagybátyja, I. András rivalizálásából 1060-ban az előbbi került ki győztesen, és I. Béla néven magyar

királlyá koronázták, három évvel később bekövetkezett halála után fiai – Géza, László és Lampert (Lambert) – mégis kénytelenek voltak lengyel földre menekülni az András fiát, Salamont támogató IV. Henrik német király seregei elől.

A három testvér azonban nem töltött hosszú időt az északi szomszédnál: már 1064-ben visszatértek, II. Boleszláv nagyfejedelem (1076-tól király) és annak harcosai kíséretében (a lengyel uralkodó már Bélának az András felett aratott győzelméhez is hozzájárult katonailag). Ezzel nyomást tudtak gyakorolni Salamonra, aki végül is megegyezett velük, és a fivérek dukátust kaptak: az együttesen körülbelül az ország területének egyharmad részét kitevő hercegségekben szabadon kormányozhattak.

A katonai segítségnyújtás után a László életéből fennmaradt következő lengyel vonatkozású esemény is II. Boleszlávhoz kötődik, ámde gyökeresen megváltozott hatalmi viszonyok között. A (Szent) Szaniszló krakkói püspök kivégeztetése után kibontakozó lázadás miatt ugyanis a lengyel királynak el kellett menekülnie országából, és a magyar uralkodó udvarában keresett menedéket. Fogadtatásáról két, szögesen ellentétes leírás maradt fent: az egyik szerint László – Boleszláv korábbi segítségét meghálálandó – szívesen látta őt, míg a másik (melyet Gallus Anonymus vetett papírra) szerint a találkozáskor le sem szállt lováról, kifejezve ezzel felsőbbrendűségét, és megalázva a bukott királyt.

I. László 1094-ben beavatkozott a 11. század végére állandósuló lengyel belviszályokba (az ilyen jellegű akciók egyébként sem álltak tőle távol: 1091-ben sógora, Zvonimir halála után megszállta az utódlás kérdéséről forrongó Horvát Királyságot, és az országához csatolta azt, 1095-ben, Nyitránál

bekövetkezett halálakor pedig éppen a Cseh Fejedelemségbe tartott seregével, hogy unokafivérét, Konrádot segítse a trónért folytatott küzdelemben), mégpedig I. Ulászló fejedelem oldalán. Krakkó várát vette ostrom alá, de három hónapnyi küzdelem sem hozott eredményt, ráadásul mindkét fél kezdett kifogyni az élelemből. László a Képes Krónika szerint ekkor cselhez folyamodott: „Erre a király és a hercegek azt kérték az összes magyartól, hogy az éj csendjében mindegyikük hozzon egy csizmaszárnyi földet. Ez így is történt. A vár előtt azután ebből a földből egy nagy halmot emeltek, a tetejét pedig beborították liszttel. Az ostromlottak azt látva, hogy az ostromlók bővíben vannak az élelmiszernek, és sokáig képesek megmaradni a vár alatt, a fellegvárat mindenesetül átadták a királynak, és a király akarata szerint békét kötöttek...”

Szent Lászlónak sohasem alakult ki komolyabb kultusza Lengyelországban, de ahogyan a fentiekből láthatjuk, ennek – származásán kívül – talán nem is lett volna igazán stabil alapja. A magyarországi lengyelség védőszentjeként azonban lengyel oldalról is méltó helyet foglal el az emlékezetben, ezért pedig érdemes számon tartani életének lengyel vonatkozású eseményeit, még ha azok egy részét a legenda-és krónikaírók képzelete is nagyban formálta.

Balázs István Miklós

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum

Felhasznált források és irodalom
– Gall Névtelen: A lengyel fejedelmek avagy hercegek krónikája és tettei. Budapest, Argumentum, 2007.
– Ismeretlen szerző éneke Szent Lászlóról. In: A Magyar Közékor Irodalma. Budapest, Szépirodalmi Könyvkiadó, 1984. (Forrás: Peer-kódex)
– Képes Krónika. In: A Magyar Közékor Irodalma. Budapest, Szépirodalmi Könyvkiadó, 1984.
– Tarján M. Tamás: 1046. június 27. | Szent László király születése. In: RUBICONline (rubicon.hu)

Derenk 300

Wydaliśmy książkę, z której jesteśmy niezwykle dumni. To tom, w którym zebraliśmy wystąpienia, jakie wygłoszone zostały podczas konferencji derenckiej 7 kwietnia tego roku w parlamencie węgierskim.

Nie będę oceniał książki pod względem merytorycznym. Z kilku powodów. Po pierwsze nie mnie oceniać pozycję, której poniekąd jestem skromnym współautorem, współredaktorem, a instytucja którą zarządzam jest wydawcą.

Po drugie, pewnie o wiele ważniejsze, nie jestem naukowcem, aby w rzeczowy sposób podejść do oceny sporego dzieła dotyczącego Derenku. Pozwólcie Państwu, że w kolejnym numerze zrobi to ktoś, kto się na rzeczy naprawdę zna. Jadwiga Plucińska-Piksa, badaczka zajmująca się między innymi Derenkiem i wielka popularyzatorka pokazania tej niezwyklej historii w Polsce obiecała, że w kolejnym numerze „Polonii Węgierskiej” przeczytamy solidną recenzję materiału zgromadzonego w tomie „Derenk 300”.

Ja pozwolę sobie pokrótce opisać Państwu autorów i w kilku zdaniach pokazać treść książki, by zachęcić Państwa do sięgnięcia po nią.

Tom otwierają słowa pracownika naukowego PIBMuzeum Istvána Balázsa. Potem w książce znajdują się już tylko autorzy, występujący na konferencji w Parlamencie. Część z nich, tak jest w przypadku kolejnej autorki – Ewy Słabej Rónay, przewodniczącej OSP, rozszerzyli swoje wystąpienia konferencyjne. Historyczny wręcz wydzźwięk miały szczególnie słowa wypowiedziane 7 kwietnia 2017 roku przez Miklósa Soltésza, sekretarza stanu w węgierskim Ministerstwie Zasobów Ludzkich. „(...) Powinniśmy prosić o wybaczenie nawet pomimo tego, że nieraz ich potomkowie żyją teraz na niekiedy

lepszych ziemiach, a nie w miejscowości na uboczu.” Potem minister dodaje jeszcze mocniej: „(...) Tak więc za tę decyzję z 1943 roku prosimy o wybaczenie.”

Po dwóch listach przesłanych przez nieobecnych na konferencji Jana Dziedziczaka, polskiego wiceministra spraw zagranicznych i Jerzego Snopka, ambasadora RP w Budapeszcie, publikujemy wystąpienia wygłoszone w merytorycznej części konferencji derenckiej.

Pierwszy z nich to tekst Konrada Sutarskiego „Derenk – symbol polskich tradycji ludowych na Węgrzech”. Autor, którego nikomu chyba przedstawiać nie trzeba, wskazuje na historyczno-polityczne znaczenie historii wsi.

Kolejny tekst jest pewnego rodzaju podsumowaniem. „Wśród paru zagadnień, nad którymi pracowałem w ciągu mej dość już długiej kariery etnograficznej – pisze dr Janusz Kamocki – (...) jednym z najważniejszych było poszukiwanie i opisywanie społeczeństw polskich żyjących poza granicami Polski”. Naukowiec pokazuje czytelnikowi jak ciekawe jest zjawisko kulturowe, które jednym słowem można określić: Derenk.

Jeszcze dłużej tą małą społecznością zajmuje się Erzsébet Bódi z węgierskiej Akademii Nauk. W tekście zatytułowanym „Polonia węgierska z punktu widzenia etnografii. Droga prowadząca do badań na tożsamością” poza naukowymi stwierdzeniami, znajdziemy też aspekty bardziej przyziemne. Autorka opisuje bowiem kulinarne zwyczaje derenczan i ich potomków, które często do dziś znacznie różnią się od zwyczajów ich sąsiadów.

Derenchan od sąsiadów różniła także mowa, którą przez ponad dwieście lat się posługiwali. Bogate

doświadczenia w badaniach nad gwarą derenczan ma Juliusz Kowalczyk. W tekście „Badania nad gwarą używaną przez mieszkańców Derenku, porównanie z gwarą górali ze Spisza i Podhala” pokazuje podobieństwa i różnice z mową ich polskich przodków.

Kolejnym ciekawym wykładem, znacznie rozszerzonym w książce, jest tyle naukowa, co osobista opowieść Ágnes Kovács „Derenk. Relacje z sąsiednimi osadami: Jablonca, Szilice, Szögliget”. Autorka sama pochodzi z Jabloncy, dziś wsi należącej do Słowacji, ale w czasach gdy istniał Derenk była to miejscowość zza góry.

Wiele smaczków, nie tylko o Derenku, ale i o czasach, gdy rozsiedlano jego mieszkańców przytacza Sándor Tóth, historyk. „Leśnictwo, myślistwo w Derenku. Myśliwi, kłusownicy” to efekt jego poszukiwań archiwalnych w nietypowej dziedzinie historii jaką jest historia polowań.

Dr Tibor Rémiás, to kolejna osoba znana i osobiście zaangażowana w „sprawę derencką”. Jest on przecież potomkiem derenczan, dlatego jego tekst „Rozsiedlenie derenczan i zachowanie przez nich swojej tożsamości”, wnosi wiele nowego szczególnie do postrzeżenia dlaczego wioska musiała dokonać swojego żywota.

Ostatnim akcentem i książki i konferencji jest podsumowanie, nieco może emocjonalne, które miałem przyjemność napisać i wygłosić.

Serdecznie zapraszam Państwa po książkę do nas, do Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum, w Budapeszcie. Wydaliśmy ją w całkiem sporym nakładzie, więc mamy nadzieję, że dla każdego zainteresowanego wystarczy.

Piotr Piętka, dyrektor PIBM

Az Országos Lengyel Önkormányzat pályázatot hirdet a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény („Njtv.”) 123. §-a alapján
az Országos Lengyel Önkormányzat Hivatala hivatalvezetői munkakörének kormánytisztviselői jogviszony keretében történő, határozatlan időre szóló betöltésére.

A hivatalvezető a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény („Kttv.”) alapján vezetői megbízásnak minősül. A hivatal vezetőjét az elnök javaslatára a közgyűlés határozatlan időre nevezi ki. A hivatal vezetője tekintetében – a felmentés esetét kivéve – az elnök gyakorolja a munkáltatói jogokat. A felmentés jogát a közgyűlés gyakorolja.

A munkavégzés helye:

1103 Budapest, Óhegy utca 11.

Foglalkoztatás jellege:

Heti 40 órás munkaidőben.

Feladat:

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX törvény (a továbbiakban: „Njtv.”) 123. §-ában meghatározott feladatok ellátása.

Pályázati feltételek:

- magyar állampolgárság;
- cselekvőképesség;
- büntetlen előélet;
- egyetem, jogi egyetemi végzettség, jogász szakképzettség vagy közgazdász szakképzettség;
- gyakorlott szintű MS Office (irodai alkalmazások);
- önálló, felelősségteljes munkavégzés;
- jogi vagy közigazgatási szakvizsga;
- jó problémamegoldó és kommunikációs képesség (írásban és szóban egyaránt);
- költségvetési szervnél szerzett, legalább öt éves, gyakorlat;
- együttműködő és rugalmas személyiség;

Előnyt jelentő feltételek:

- szabályozási területen szerzett legalább két éves gyakorlat;
- államháztartási jogszabályok ismerete;
- szabályozási területen szerzett munkatapasztalat;
- közigazgatási vezetői gyakorlat;
- gépjárművezetői engedély;
- lengyel nyelv ismerete;

Elvárt kompetenciák:

- Magas fokú problémamegoldó képesség;
- Pontosság, precizitás;
- Terhelhetőség, megbízhatóság;
- Hatékony, eredményorientáltság;
- Felelősségteljes, önálló munkavégzés;

A pályázathoz csatolandó:

- részletes szakmai önéletrajz;
- szakmai program;
- 3 hónapnál nem régebbi erkölcsi bizonyítvány (ha a pályázó erkölcsi bizonyítványhoz kötött munkakörben dolgozik, az erről szóló igazolás), a végzettséget igazoló okiratok hiteles másolatai, nyilatkozat arról, hogy a pályázati anyagot az eljárásban résztvevők megismerhetik, illetve hozzájárul teljes pályázati anyagának a véleményező és döntéshozók részére való sokszorosításához és továbbításához,
- a gyakorlat igazolása;

Munkabér:

Kttv. alapján.

A hivatalvezetői munkakör vagyonyilatkozat-tételi kötelezettséggel jár.

Pályázati benyújtásának határideje:

2017. szeptember havának 8. napja.

A pályázatot az Országos Lengyel Önkormányzat elnökének címezve az Országos Lengyel Önkormányzat Hivatalához (1102 Budapest, Állomás utca 10.) a megjelölt határidő lejártáig **személyesen** kell benyújtani.

A pályázati eljárás lefolytatása, az elbírálás módja:

Az Országos Lengyel Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata alapján történik.

A beérkezett pályázatokat bíráló bizottság vizsgálja meg: felbontja a pályázato(ka)t, és megállapítja, hogy az(ok) bírálatra alkalmasak-e (alaki és tartalmi szempontból megfelelnek-e a pályázati kiírásnak és a pályázati eljárás idején hatályos jogszabályok rendelkezéseinek).

A bíráló bizottság a tárgyalásra alkalmas pályázato(ka)t az Országos Lengyel Önkormányzat Közgyűlése elé terjeszti azzal, hogy az írásban benyújtott, érvényes pályázat közgyűlési vitáját megelőzően a pályázót az ülésen személyesen is meg kell hallgatni, aki köteles a tisztség betöltésével kapcsolatos koncepcióját szóban részletesen ismertetni, és a Közgyűlés tagjainak kérdéseire kimerítő válaszokat adni.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX törvény 120. §-a szerint:

„A hivatal vezetőjét az elnök javaslatára a közgyűlés határozatlan időre nevezi ki. A hivatal vezetője tekintetében – a felmentés esetét kivéve – az elnök gyakorolja a munkáltatói jogokat. A felmentés jogát a közgyűlés gyakorolja.”

A pályázat elbírálásának határideje:

A pályázati határidő lejártát követő 30 napon belül.

Az állás betölthető:

2017. október havának 2. napjától.

A pályázati kiírás közzétételének helye, ideje:

- Országos Lengyel Önkormányzat honlapja (www.polenia.hu)
- Polonia Węgierska (Magyarországi Lengyelek Havi Lapja):

MI LESZ?

1 września o godz. 11.00 na budańskim cmentarzu Farkasrét PSK im. Józefa Bema organizuje spotkanie upamiętniające wybuch w Polsce II wojny światowej. Szeptember 1-én 11.00-kor a Farkasréti temetőben a Bem József LKE megemlékezést szervez a II. világháború lengyelországi kitörésének évfordulója alkalmából.

3 września Polski OKO Filia przy Óhegy 11 w Domu Polskim organizuje wystawę pt. „Moje silva renum” składającą się z prac Ewy Marii Wacherlohn. Szeptember 3-án a Lengyel Háznál (Óhegy u. 11) található LKK kiállítást szervez Ewa Maria Wacherlohn munkáiból, amelynek címe: „Az én Silva renumom”.

3 września w budapeszteńskim Kościele Polskim odbędzie się msza święta w intencji uczniów rozpoczynających nowy rok szkolny. Szeptember 3-án a budapesti Lengyel Templomban az évnnyitó alkalmából szentmisét mutatnak be a tanévkezdő diákokért.

8 i 9 września odbędzie się konferencja w Isaszeg organizowana przez tamtejszą Izbę Regionalną, której współorganizatorami są m.in. PSK im. J. Bema i Stowarzyszenie Rekonstrukcji Historycznej Legionu Polskiego. Szeptember 8-án és 9-én konferencia lesz Isaszegen, amelyt az ottani tájház szervez; a konferencia társszervezői a Bem József LKE és a Lengyel Történelmi Légió Rekonstrukciójának Lengyel-Magyar Egyesülete.

8-11 września w Szolnoku z udziałem tamtejszej Polonii i gości z Polski (Bielsko-Biała) odbywał się będzie doroczny Festiwal Gulaszu (Gulyásfesztival). Szeptember 8 és 11 között Szolnokon a helyi Polonia és lengyel vendégek részvételével (Bielsko-Biała) megrendezik a már hagyományos Gulyásfesztivált.

13 września o godz. 17.00 w Kościele Polskim obędzie się msza i nabożeństwo fatimskie. Szeptember 13-án 17.00-kor a Lengyel Templomban Fatimai Szűzanya istentisztelet tartanak.

16 września delegacja PSK im. J. Bema wyjedzie do Vámosmikola. Szeptember 16-án a Bem József LKE delegációja Vámosmikolára utazik.

16 września przedstawiciele węgierskiej Polonii wezmą udział w symbolicznym pogrzebie Jánosa Esterházyego w Nyitrze na Słowacji. Szeptember 16-án a magyarországi Polonia képviselői részt vesznek Esterházy János újratemetésén a szlovákiai Nyitrán.

17 września, w rocznicę otwarcia granic przez Węgry przed polskimi uchodźcami w 1939 roku, Stołeczny Samorząd Polski organizuje uroczystość składania wieńców przy pomniku Bohaterów Trzech Narodów Józsefa Antalla i Henryka Sławika (Budapeszt, XI dzielnica plac Gy. Goldmanna). Szeptember 17-én – a lengyel menekültek előtti határmegnyitás évfordulójának alkalmából – a három nemzet hőseinek – id. Antall József és Henryk Sławik – szobránál koszorúzást tartanak (Budapest, XI. ker. Goldmann Gy. tér).

Na 23 września zaplanowano posiedzenie Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech. Szeptember 23-án az Országos Lengyel Önkormányzat várhatóan megtartja közgyűlését.

W dniach 26-28 września na nastarszej hali targowej Budapesztu odbywały się będą Dni Polskie organizowane przez OSP. Szeptember 26 és 28 között a budapesti Fővám téri Vásárcsarnokban Lengyel Napokat rendeznek, amelyeket az OLŐ szervez.

W dniach od 30 września do 3 października Stołeczny Samorząd Polski organizuje wyjazd edukacyjny do Białki Tatrzańskiej dla studentów polonistyki węgierskich uczelni wyższych i Polonii z cyklu „Łączą nas wspólne korzenie”. 1 października uczestnicy wyjazdu wezmą udział w odbywającym się tam odpuszc parafialnym. Szeptember 30 és október 3 közöttre a Fővárosi Lengyel Önkormányzat tanulmányi utat szervez Bialka Tatrzańska-ba magyarországi felsőoktatási intézmények lengyel bölcsész szakos hallgatói és polóniai tagok számára. Az út a „Łączą nas wspólne korzenie” – „A közös gyökerek összekötnek minket” ciklus keretén belül kerül megszervezésre. Október elsején a tanulmányi út résztvevői részt vesznek az ottani egyházközség búcsúján.

30 września, godz. 15:00 SK Polonia Nova organizuje spotkanie w ramach Narodowego Czytania, którego honorowym patronem jest Prezydent RP, Andrzej Duda. W tym roku przedstawiciele Polonii na Węgrzech będą czytać „Wesele” Stanisława Wyspiańskiego. Odczytanie fragmentu utworu zostanie poprzedzone wykładem Ambadora RP Pana Jerzego Snopka na temat twórczości S. Wyspiańskiego. Miejsce: Kawiarnia Spinoza, 1074 Bp, Dob u. 15 (sala teatralna). Szeptember 30-án 15.00 órakor, a budapesti Spinoza Kávéház színházi termében a PoloniaNova KKE a Nemzeti Felolvasás keretein belül találkozót szervez. A kezdeményezés védnöki szerepét lengyel elnök, Andrzej Duda vállalta. Az idén magyarországi Polonia S. Wyspiański „Menyegző” című drámának részleteit olvassa fel. A mű részletének felolvasását prof. Jerzy Sznopek, lengyel nagykövet, S. Wyspiański pályafutásával foglalkozó előadása előzi meg.

(b.)

Redakcja nie ponosi odpowiedzialności za zmiany dokonywane w w/w programach.

A szerkesztőség a programok változásáért nem vállal felelősséget.

Radni Sopotu zmienili nazwę ulicy. Z „23 Marca” na „23 Marca”

Radni miejscy w Sopocie zmienili nazwę ulicy 23 Marca.

Nowa nazwa to ulica 23 Marca, ale po wprowadzonej zmianie nie upamiętnia już jednak jak dotychczas dnia wkroczenia do miasta żołnierzy Armii Czerwonej, lecz Dzień Przyjaźni Polsko–Węgierskiej.

Brzmi absurdalnie?

Ale dzięki temu spełniono wymóg ustawy dekomunizacyjnej, a mieszkańcy nie muszą zmieniać dokumentów.

Po tym, jak w kwietniu tego roku Sejm RP przyjął ustawę dekomunizacyjną, która między innymi wprowadza zakaz nawiązań do systemów totalitarnych w nazwach obecnych w przestrzeni publicznej, pojawiły się głosy, że jedną z trójmiejskich ulic, której nazwę będzie trzeba zmienić, gdyż

nawiązuje do daty wkroczenia do Sopotu Armii Czerwonej, będzie ulica 23 Marca.

Pojawił się więc pomysł, aby nazwę ulicy zmienić, ale tylko symbolicznie. W skrócie: datę upamiętniającą wejście do Sopotu Armii Czerwonej zastąpić w uzasadnieniu uchwały datą ustanowionego 10 lat temu Dnia Przyjaźni Polsko–Węgierskiej.

Podczas sesji Rady Miejskiej Spoptu wybuchła na ten temat ostra dyskusja między radnymi Prawa i Sprawiedliwości a pozostałymi rajcami oraz obecnymi na sali mieszkańcami ul. 23 Marca. Radni PiS przekonywali, że część mieszkańców popiera ich pomysł na zmianę nazwy ulicy i nadanie jej imienia Witolda Pileckiego. Przekonywali, że zebrali podpisy 55 osób popierających tę inicjatywę.

Z kolei radni Platformy Sopotian, ale też mieszkańcy ulicy, zarzucili im kłamstwo w sprawie zbieranych podpisów. Ripostowali, że posiadają ponad 300 podpisów przeciwko zmianie nazwy ulicy.

„Za” głosowali wszyscy, poza radnymi PiS i ostatecznie uchwała została przyjęta. Za zmianą nazwy ul. 23 Marca na ul. 23 Marca zagłosowali wszyscy obecni na sali radni Platformy Sopotian oraz klubu Kocham Sopot.

Teraz losy ulicy 23 marca w Sopocie zależą od wojewody i tego, czy uzna ważność uchwały. Jeżeli odrzuci ją, to na kolejny ruch w tej sprawie sopockiej Radzie Miasta może nie starczyć czasu, bo ustawa dekomunizacyjna zakłada, że jeżeli gminy nie zmienią nazw ulic do 2 września, to zrobi to za nie – w trybie administracyjnym – wojewoda.

(red.) źródło: trojmiasto.pl

KRONIKA

- 2 Łączy nas Derenk
– Odpust w Derenku 2017
- 4 Derenk öröksége összeköt
– Derenki Búcsú 2017
- 6 Egy hétvége Szögligetén
- 7 Delegacja LSHO
na uroczystościach w Derenku
- 8 Konferencja 300 lat Derenku
w Białce Tatrzańskiej
- 8 Derenk: trzysta lat historii
- 9 100 urodziny Stafana Eleka
- 9 Rocznica wybuchu Powstania
Warszawskiego – godzina W
- 10 Polonijne dzieci odpoczywały
w Rabce
- 10 Wspólne i los i przyszłość
- 11 Közös sors, közös jövő
- 11 Balatonfenyves – najlepszy obóz!
- 12 Wakacyjne spotkania z Bogiem
w Sárospatak
- 12 Pracowite lato zespołu „Polonez”
- 14 Igrzyska Polonijne
– sport, zdrowie i integracja
- 15 Lengyel tábor Tiszaligetben
- 16 Przyjaźń polsko–węgierska
w rytm zespołu Hungarica
- 18 DuoLAB – Laboratorium
dwujęzyczności polsko–węgierskiej
- 18 „Przyjaźń” polsko–węgierski
Game Jam 2.0
- 19 „Polska” hala koszykarska w Cegléd
- 19 Lengyel fellépők a Belvárosi
Fesztiválon
- 20 Chór Vox Cordis na Węgrzech
- 20 Polsko–węgierskie plażowanie
kulturalne nad Dunajem
- 21 Szent László a lengyel és a magyar
művészetben

Z ŻYCIA SZKOŁY POLSKIEJ

- 17 Tak blisko, a tak daleko

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 22 Szent László király lengyel
kapcsolatai
- 23 Derenk 300

CO BĘDZIE?

- 24 Polonijne wydarzenia we wrześniu

POLAK POTRAFI

- 26 Radni Sopotu zmienili nazwę ulicy.
Z „23 Marca” na „23 Marca”

polonia węgierska

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Nemzetiségi Önkormányzat
lapja a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

Odpowiedzialny wydawca / Felelős kiadó:
Országos Lengyel Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny / Főszerkesztő:
dr. Agnieszka Janiec-Nyitrai

p.o. redaktora naczelnego / Megbízott főszerkesztő &
Redaktor graficzny / Grafikai szerkesztő:
Katarzyna Desbordes-Korcsev

Tłumaczenie / Fordítás:
Boka Endre

Redakcja / Szerkesztőség:
1102 Budapest, Állomás u. 10.,
tel.: +36 1 2613479, e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia / Nyomda:
Croatia Nonprofit Kft.

Edycja online / Online kiadás:
www.polonia.hu
HU ISSN: 1417-5924

O ile nieznaczono inaczej, wykorzystano zdjęcia autorów tekstów.
Jelen számban, amennyiben nem jelöltük másképp,
a szövegek szerzőinek fényképeit használtuk fel.

Projekt realizowany w każdym miesiącu ze środków budżetu
centralnego Węgier. / Az újság kiadása Magyarország központi
költségvetésének havi támogatásával készül.

Prenumerata PW i GP A PW és a GP előfizetése

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska”
(12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii”
(4 numery) na rok 2017 wynosi dla prenumeratorów:
A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és
negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2017. évre:

- indywidualnych (1 egzemplarz) – 4.000 HUF/rok
- zbiorowych (5 egzemplarzy) – 20.000 HUF/rok

Płatność: przelew na konto.

Előfizetés módja: banki átutalás.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze -
można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését -
azonos feltételek mellett.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy
wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów,
jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe
prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-
00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás
támogatás” (wsparcie dla pisma).

A szerkesztőség hálásan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is,
úgy magánszemélyektől, mint intézményektől, ha ezt
pénzügyi helyzetük lehetővé teszi.

WAŻNE ADRESY

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech

Országos Lengyel Önkormányzat

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 261-17-98

olko@polonia.hu

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy

Lengyel Közművelődési Központ

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 261-17-98

adalbert@dombudapest.com

Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech

Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 261-27-48

szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum

Lengyel Kutatóintézet és Múzeum

1102 Budapest, Állomás u. 10.

tel.: +36 1 260-80-23

muzeum@polonia.hu

Stołeczny Samorząd Polski

Fővárosi Lengyel Önkormányzat

1054 Budapest, Akadémia u. 1-3.

tel.: +36 1 332-19-79

flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech

Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület

1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.

tel.: +36 1 311-02-16

www.bem.hu

bem@bem.hu

Stowarzyszenie Katolików Polskich na Węgrzech pw. św. Wojciecha Dom Polski im. Jana Pawła II

Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete

1103 Budapest, Óhegy u. 11.

tel.: +36 1 262-69-08

www.dombudapest.com

adalbert@dombudapest.com

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova

Polonia Nova Közhasznú Kulturális Egyesület

1061 Budapest, Jókai tér 1/2.

www.polonianova.hu

biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP

A Lengyel Nagykövetség mellett működő Lengyel Iskola

1025 Budapest, Törökvész út 15.

tel.: +36 1 326-83-06

tel.: +36 70 701-38-47

polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech

Lengyel Perszonális Plébánia

1103 Budapest, Óhegy u. 11.

tel.: +36 1 431-84-13

www.parafiabudapest.republika.pl

plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie

Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.

tel.: +36 1 413-82-00

www.budapest.polemb.net budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP

A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli Osztálya

1068 Budapest, Városligeti fasor 16.

tel.: +36 1 413-82-08

www.budapest.polemb.net

budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie

Lengyel Intézet

1065 Budapest, Nagymező u. 15.

tel.: +36 1 311-58-56

www.polinst.hu

info@polinst.hu

biblioteka@polinst.hu

Polonijna strona internetowa:

www.polonia.hu

Program radiowy w języku polskim:

Magazyn Polski – emisja w soboty, godz. 13.30

MR4 (fale średnie 873 kHz)

Redakcja Polska Magyar Rádió zRt.

1088 Budapest, Bródy S. u. 3-5.

FONTOS CÍMEK

**Jaki pierwszy, drugi, trzeci,
taki cały sierpień leci**

**W sierpniu nie idzie już
w moc słońca wierzyć**

**Gdy w sierpniu z północy dmucha,
następuje zwykle posucha**

**Gdy z początkiem sierpnia panują upały,
to zima długo trzyma kożuch biały**

**Gdy sierpień w upały zbywa
lato długie zwykle bywa**

**Dużo grzybów sierpniowych,
dużo zawiei śniegowych**

**Sierpień pogodny
jest dla winogron wygodny**

**Na koniec sierpnia
śniegiem okryte góry,
jesień bez chmury**

**Czego sierpień nie uwarzy,
wrzesień tego nie upiecze.**

**Początki sierpnia łagodne,
wróżą zimy łagodne**

**Kiedy w sierpniu spieka wszędzie,
zima długo białą będzie**

**Gdy z początku sierpnia skwar trzyma,
zwykle bywa długa i śnieżna zima.**

**W sierpniu mgły w górach - mroźne Gody,
kiedy mgły w dolinach - to wróżba pogody.**